



KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 30.1.2008  
KOM(2008) 40 endelig

2008/0028 (COD)

Forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING**

**om fødevareinformation til forbrugerne**

(forelagt af Kommissionen)

{SEK(2008) 92}

{SEK(2008) 93}

{SEK(2008) 94}

{SEK(2008) 95}

## BEGRUNDELSE

### 1. BAGGRUNDEN FOR FORSLAGET

- **Begrundelse og formål**

Forslaget omfatter en konsolidering og opdatering af to slags mærkningsbestemmelser, nemlig generel mærkning af fødevarer (direktiv 2002/13/EF) og næringsdeklaration (direktiv 90/496/EØF). Direktiv 2000/13/EF er blevet ændret adskillige gange, og udviklingen på fødevaremarkedet og forbrugernes forventninger gør det nødvendigt at opdatere og modernisere direktivet.

I henhold til direktiv 90/496/EF skal Kommissionen aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af direktivet. De inter-institutionelle procedurer er blevet ændret, og i visse tilfælde skal Kommissionen fremlægge en konsekvensanalyse sammen med forslag til ny lovgivning. Revisionen af bestemmelserne om næringsdeklaration ledsages af en konsekvensanalyse, der indeholder en gennemgang af anvendelsen af direktiv 90/496/EØF. Der er derfor ikke udarbejdet en særskilt rapport om gennemførelsen af direktivet.

- **Generel baggrund**

Generel mærkning - Den primære politiske baggrund for den første "horisontale" retsakt om fødevaremærkning (direktiv 79/112/EØF) var ønsket om at fastsætte bestemmelser om mærkning af fødevarer som et redskab for fødevarers frie bevægelighed i Fællesskabet. Med tiden blev beskyttelsen af forbrugernes rettigheder et særskilt mål for Det Europæiske Fællesskab.

I 2003 iværksatte GD SANCO i tæt samarbejde med aktørerne en evaluering af bestemmelserne om fødevaremærkning med henblik på at revurdere deres effektivitet og retsgrundlag og med henblik på at kortlægge dagens forbrugeres behov for og forventninger til fødevareinformation, idet der tages hensyn til de tekniske og logistiske begrænsninger. Konklusionerne, der blev offentliggjort i 2004, pegede på, hvad et kommende forslag skulle fokusere på.

Næringsdeklaration - I den forholdsvis nye hvidbog om en EU-strategi om sundhedsproblemer i relation til ernæring, overvægt og fedme understregedes forbrugernes behov for at have adgang til klare, konsekvente og veldokumenterede oplysninger. Næringsdeklaration er en veletableret metode til at give forbrugerne oplysninger til støtte for sundhedsbevidste valg af fødevarer. Der er bred enighed om, at næringsdeklarationens effektivitet kan styrkes med henblik på at understøtte forbrugeren evne til at vælge en afbalanceret kost.

Nogle af aktørerne har iværksat initiativer for at tilskynde til, at næringsdeklarationen anføres foran på pakningerne. De eksisterende mærkningsordninger er forskellige, hvilket kan skabe handelshindringer.

- **Gældende bestemmelser på det område, som forslaget vedrører**

Forslaget indebærer en samling og ændring af følgende retsakter:

- Direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler.

I direktivet fastsættes fælles mærkningskrav, der gælder for alle fødevarer bestemt til levering til den endelige forbruger og for fødevarer, der leveres til storkøkkener ("etablissementer"). Det foreskriver obligatoriske mærkningsoplysninger.

Forslaget indfører visse generelle principper for fødevarerinformation og indeholder rammer for en styringsmekanisme med henblik på at tage hensyn til tiltag, der kan sætte forbrugerne i stand til at træffe kvalificerede valg. De obligatoriske krav er stort set uændrede, og Kommissionen kan foreslå nye krav vedrørende specifikke emner.

- Rådets direktiv 90/496/EØF af 24. september 1990 om næringsdeklaration af levnedsmidler,

Forslaget indfører obligatorisk mærkning med vigtige næringselementer i det primære synsfelt.

Samtidig med at direktiv 2000/13/EF og 90/496/EF samles, omarbejdes følgende retsakter i teksten:

- Kommissionens direktiv 87/250/EØF af 15. april 1987 om angivelse af alkoholindholdet i volumen ved mærkning af alkoholholdige drikkevarer bestemt til den endelige forbruger,
- Kommissionens direktiv 94/54/EF af 18. november 1994 om angivelse på mærkningen af bestemte levnedsmidler af andre obligatoriske oplysninger end dem, der er fastsat i Rådets direktiv 79/112/EØF,
- Kommissionens direktiv 1999/10/EF af 8. marts 1999 om undtagelser fra bestemmelserne i artikel 7 i Rådets direktiv 79/112/EØF, for så vidt angår mærkning af levnedsmidler,
- Kommissionens direktiv 2002/67/EF af 18. juli 2002 om mærkning af levnedsmidler, der indeholder kinin, og levnedsmidler, der indeholder koffein,
- Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 af 31. marts 2004 om mærkning af fødevarer eller fødevarer ingredienser tilsat phytosteroler, phytosterolestere, phytostanoler og/eller phytostanolestere,
- Kommissionens direktiv 2004/77/EF af 29. april 2004 om ændring af direktiv 94/54/EF for så vidt angår mærkning af visse levnedsmidler, der indeholder glycyrrhizinsyre og ammoniumsalt heraf.

- **Overensstemmelse med andre EU-politikker og -mål**

Forslaget stemmer overens med Kommissionens indsats for bedre lovgivning, Lissabonstrategien og EU's strategi for bæredygtig udvikling. Der fokuseres på at forenkle reglerne og dermed lette den administrative byrde og forbedre konkurrenceevnen for den europæiske fødevarerbranche, samtidig med at man garanterer fødevarersikkerheden, opretholder et højt niveau for beskyttelse af folkesundheden og tager hensyn til internationale aspekter. Der er iværksat en måling af de administrative omkostninger som følge af de horisontale mærkningsbestemmelser, og resultaterne heraf kan give relevante oplysninger.

## 2. HØRING AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSE

- **Høring af interesserede parter**

*Høringsmetoder, hovedmålgrupper og respondenternes overordnede profil*

Der er gennemført omfattende høringer af alle interesserede parter for at indhente deres holdninger til bestemmelser og anvendelsen af de eksisterende forskrifter og behovene for ændringer. Der indkom svar fra statslige og ikke-statslige organisationer, erhvervslivet og enkeltpersoner. Visse høringer var målrettet mod medlemsstater, erhvervsliv eller forbrugere.

*Oversigt over svarene og redegørelse for, hvordan de er blevet taget i betragtning*

Forbrugerne efterspørger mere og "bedre" information på etiketterne og er interesseret i klare, enkle, dækkende, standardiserede og autoritative oplysninger. Efter erhvervslivets opfattelse er der for mange mærkningskrav, der omfatter gennemførelse af detaljerede, tekniske regler. De mange og omfangsrige forskrifter går ud over klarheden og sammenhængen i reglerne. Erhvervslivet er bekymret over udgifterne til ændringer. Medlemsstaterne ønsker at finde en balance mellem forbrugernes og erhvervslivets behov under hensyntagen til eventuelle aspekter, der er specifikke for de enkelte lande.

Der blev under høringen om generel mærkning peget på følgende særlige aspekter:

- Forbrugerne har svært ved at læse og forstå etiketter.
- Der er en række fødevarer, hvor der ikke er oplysninger om allergener.
- Oprindelsesmærkning er et problematisk område.
- Der er ingen forskrifter om ingrediensliste for alkoholholdige drikkevarer.

Med hensyn til næringsdeklaration er det opfattelsen, at næringsdeklarationen er en vigtig informationskilde for forbrugeren. Aktørerne er ikke tilfredse med lovgivningen, men er ikke enige om, hvordan den skal forbedres.

- Nogle forbrugere kræver eller foretrækker en altomfattende oversigt over næringsstofindholdet, mens andre kun er interesseret i en del af det. Forbrugere og ngo'er inden for folkesundhed ønsker obligatorisk, komplet næringsdeklaration, som er let at forstå.
- Erhvervslivet er skeptiske over for bestemmelsernes præskriptive natur og betydningen for udformningen af emballagen. De ønsker en mere fleksibel fremgangsmåde baseret på frivillighed.
- Medlemsstaterne er opmærksomme på behovet for at mindske hindringerne for det indre marked, hvilket fremmes ved en harmoniseret fremgangsmåde. Der er imidlertid et stigende pres fra visse kredse for at opnå øget fleksibilitet på nationalt plan, navnlig når der anvendes nyskabende ordninger for næringsdeklaration.

Der blev foretaget en offentlig høring på internettet fra den 13.3.2006 til den 16.6.2006. Kommissionen modtog 175 svar. Resultaterne kan ses på [http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/betterregulation/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/betterregulation/index_en.htm).

- **Ekspertbistand**

Der har ikke været behov for ekstern ekspertbistand.

- **Konsekvensanalyse**

Visse grundlæggende alternative fremgangsmåder har været under overvejelse:

Ingen foranstaltninger - Dette ville videreføre den eksisterende situation med opsplittet lovgivning med følgende negative virkninger:

- opsplittede og forvirrende regler, der skader en effektiv gennemførelse,
- urimelige byrder for fødevarerhvervsmæssighederne på grund af forældede, overlappende eller uklare krav,
- inkonsekvent anvendelse af mærkninger fra forbrugernes side,
- mærkning, der er ineffektiv set som et kommunikationsredskab,
- lovgivningens manglende evne til at tilpasse sig til markeder under forandring og forbrugernes legitime ønsker.

Indførelse af foranstaltninger blev overvejet i form af deregulering, national lovgivning, ikke-lovgivningsmæssig fremgangsmåde eller opdatering af fællesskabsbestemmelserne.

Deregulering - Dette ville indebære en afskaffelse af de grundlæggende retsakter med horisontale bestemmelser om fødevarermærkning, hvilket ville have direkte virkninger for de vertikale mærkningsbestemmelser.

Skønt fødevarereproducenterne fortsat ville anvende de eksisterende regler i en kort periode, ville de gradvis afskaffe de oplysninger, de opfatter som en byrde.

Ikke-harmoniserede regler ville hæmme det indre marked, medføre dårlig information og reducere forbrugerbeskyttelsesniveauet. De eksisterede regler har vist deres værd ved at tillade varenes frie bevægelighed og sikre forbrugerbeskyttelse. De fleste medlemsstater og forbrugerne ville være imod at afskaffe reglerne, da de er blevet vænnet til de eksisterende krav, og ændringer ville kunne opfattes som en afskaffelse af et værdifuldt regelsæt. Deregulering blev derfor ikke anset for at være en brugbar fremgangsmåde.

National lovgivning - En ophævelse af de harmoniserede regler ville medføre indførelse af nationale bestemmelser med følgende konsekvenser:

- forskellige nationale regler, hvilket ville hæmme det indre marked,
- konkurrencefordrejning,
- øget administrativ byrde for erhvervslivet,
- inkonsekvent fremgangsmåde med hensyn til indholdet af og adgangen til oplysningerne, hvilket skaber forvirring for forbrugerne,
- forskelligt beskyttelsesniveau for EU-borgerne.

Alternativ ikke-lovgivningsmæssig fremgangsmåde (selvregulering, samregulering, retningslinjer) - De forskellige elementer i forbrugeroplysning og tidens tendens til udvikling af en "ny lovgivningskultur" gjorde det relevant at vurdere en fremgangsmåde, der ville kunne skabe balance mellem fleksibilitet og faste regler og mellem indsats på nationalt plan og indsats på EU-plan. Et brugbart alternativ kunne være styring nedefra og op i flere niveauer (lokalt/nationalt/EU) baseret på princippet om en forpligtelse til at anvende bedste formelle og målbare praksis.

At flytte allerede harmoniserede detaljerede krav til en sådan fremgangsmåde ville ikke give nogen ekstragevinst, da det ville betyde en unødvendig komplikation af den eksisterende fælles forståelse mellem aktørerne, og da det kunne opfattes som en deregulering. Men hvad nye politikemner angår kan indførelsen af en mere udførlig og bæredygtig fremgangsmåde i forbindelse med forbrugeroplysning baseret på bedste praksis og på en løbende dialog med aktørerne have gavnlige resultater for såvel erhvervslivet som forbrugerne.

Konsekvenserne af de vigtigste muligheder for revision af bestemmelserne om generel mærkning og næringsdeklaration blev i konsekvensanalysen undersøgt ud fra fremgangsmåderne ingen foranstaltninger, frivillige foranstaltninger eller præskriptive krav på EU-plan.

Kommissionen har foretaget en konsekvensanalyse, jf. arbejdsprogrammet, og rapporten findes på Kommissionens websted. Kommissionen har udarbejdet konsekvensanalyserapporter om mulighederne for revision af direktiv 2000/13/EF og 90/496/EØF, der sideløbende med dette forslag forelægges i form af et arbejdsdokument fra Kommissionen.

Konsekvensanalysen viste, at konsekvenserne for producenterne kunne minimeres ved hjælp af overgangsperioder, der gør, at mærkningen kan ændres som led i de normale etiketændringer, der foretages af en virksomhed.

### 3. FORSLAGETS RETLIGE ASPEKTER

- **Resumé af forslaget**

Vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevareinformation til forbrugerne. Forslaget moderniserer, forenkler og klargør det eksisterende regelsæt for fødevaremærkning. Følgende kan især nævnes:

- Omarbejdning af de forskellige horisontale mærkningsbestemmelser. Ved at samle de pågældende retsakter (direktiver) til én retsakt (forordning) opnås størst mulig synergi, og samtidig øges klarheden og konsekvensen i Fællesskabets regler. Det er en virksomhedsfuld forenklingmetode, der forventes at give erhvervslivet og håndhævelsesmyndighederne klarere og mere strømlinede regler.
- Sammenhæng mellem de horisontale og de vertikale bestemmelser.
- Rationalisering (opdatering, tydeliggørelse) af de obligatoriske oplysninger, der kræves i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2000/13/EF.
- Etablering af en fleksibel bottum-up-mekanisme (via nationale ordninger), som kan sætte erhvervslivet i stand til at lave nyskabelser, og som gør, at visse aspekter af mærkningsbestemmelserne kan tilpasses til forskellige markeder og forbrugerønsker under konstant forandring.

Der indføres endvidere klare principper for klart at trække grænsen mellem obligatoriske og frivillige oplysninger. De vigtigste ændringer vedrørende generelle mærkningsaspekter er følgende:

- Klar ansvarsfordeling med hensyn til mærkning af fødevarer blandt de forskellige fødevarevirksomhedsledere i hele leverandørkæden.
- Bedre læsbarhed for de oplysninger, mærkningen omfatter, ved at der indføres en minimumsskriftstørrelse for de obligatoriske oplysninger.
- Indførelse af et krav om, at oplysninger om allergene ingredienser også skal foreligge for ikke-færdigpakkede fødevarer, der sælges af detailhandelen og storkøkkener.
- På grund af vin, spritus og øls særlige karakter skal Kommissionen ifølge forslaget udarbejde en rapport om anvendelsen af de eksisterende regler om angivelse af ingrediensliste og obligatorisk næringsdeklaration for disse produkter, evt. ledsaget af særlige foranstaltninger, der bør vedtages.

- Hvad angår mærkning med en fødevarers oprindelsesland eller herkomststed foreskrives de samme grundlæggende krav. En sådan mærkning er derfor frivillig, men hvis undladelse heraf ville kunne vildlede forbrugeren, er mærkningen obligatorisk. Hverken den obligatoriske eller den frivillige angivelse af en fødevarers oprindelsesland eller herkomststed i reklameøjemed må vildlede forbrugeren, og den bør være baseret på harmoniserede kriterier. Oprindelseslandet skal fastslås i overensstemmelse med ikke-præferenceoprindelsesreglerne i henhold til den fælles toldtarif. "Herkomststedet" er et sted, som ikke er "oprindelseslandet" som fastlagt i overensstemmelse med den fælles toldtarif. Bestemmelser om, hvordan herkomststedet fastslås, vedtages efter udvalgsproceduren. Der indføres desuden kriterier for angivelse af oprindelsesland eller herkomststed for produkter med flere ingredienser og oprindelsesland eller herkomststed for andet kød end oksekød og kalvekød. Disse kriterier skal også gælde for frivillig angivelse af "EF" som oprindelse.
- Der fastsættes klarere betingelser for medlemsstaternes vedtagelse af nationale bestemmelser om oprindelsesmærkning.

Bestemmelserne om næringsdeklaration omarbejdes sammen med de horisontale bestemmelser om fødevarermærkning. Forslaget indfører obligatorisk næringsdeklaration i det primære synsfelt. Det tillader udvikling af bedste praksis med hensyn til udformning af næringsdeklarationen, herunder alternative udtryksformer for ernæringsoplysninger i relation til samlet dagligt næringsstofbehov eller grafiske præsentationsmåder.

Vedrørende næringsdeklaration indeholder forslaget navnlig følgende nye aspekter:

- Den obligatoriske næringsdeklaration skal oplyse om energi, fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrater, med særlig angivelse af sukkerarter, og salt udtryk som mængde pr. 100 g eller pr. 100 ml eller pr. portion i det primære synsfelt (foran på pakningen), mens det er frivilligt at oplyse om næringsstoffer på en fastlagt liste. I forbindelse med beslutningen om, hvilke elementer der skulle være obligatoriske, er der taget hensyn til undersøgelser, der viser, at forbrugere kan føle sig forvirrede eller overvældet af for mange oplysninger, og videnskabelig rådgivning om de vigtigste næringsstoffer med betydning for risikoen for at udvikle fedme og ikke-overførbare sygdomme, samtidig med at man undgår for store byrder for fødevarerens virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder.
- Hvad angår alkoholholdige drikkevarer indføres der undtagelser for vin, spiritus og øl, som i øvrigt vil blive behandlet i en kommende rapport fra Kommissionen.
- De obligatoriske elementer skal også angives i forhold til referenceindtag, samtidig med at der via frivillige nationale ordninger kan udvikles andre præsentationsformer.



For at imødegå problemerne som følge af den fragmenterede lovgivning indebærer det nye forslag, at de bestemmelser, der eksisterer i de gældende horisontale regler om fødevaremærkning, ændres, omarbejdes og erstattes, og følgende forskrifter ophæves derfor:

Direktiv 2000/13/EF, 90/496/EØF, 87/250/EØF, 94/54/EF, 1999/10/EF, 2002/67/EF, 2004/77/EF og forordning (EF) nr. 608/2004.

- **Retsgrundlag**

Artikel 95

- **Subsidiaritetsprincippet**

Subsidiaritetsprincippet finder anvendelse, for så vidt som forslaget ikke hører ind under Fællesskabets enekompetence.

Målene med forslaget kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, hvilket skyldes følgende:

Fødevaremærkning beskytter forbrugerne og gør det muligt for dem at træffe kvalificerede valg. En indsats på EU-plan anses for at ville give bedre resultater end enkeltforanstaltninger i medlemsstaterne, fordi:

- i) en harmoniseret fremgangsmåde kan forenkle den administrative byrde for fødevarevirksomheder, der arbejder i flere lande eller i hele EU, og
- ii) en ensartet indsats sikrer minimumsstandarder i hele EU, hvilket reducerer ulighederne for borgere i hele EU. Forskellige mærkningskrav kunne virke undergravende på fødevarekædens eksisterende muligheder i det indre marked med store konsekvenser for samhandelen i betragtning af den meget omfattende samhandel inden for EU, som i 2003 udgjorde 75 % af al handel (ca. 120 mia. EUR). En undersøgelse foretaget af fødevarebranchen viser, at 65 % af virksomhederne eksporterede deres produkter til andre medlemsstater, og over 60 % af undersøgelsens respondenter gik ind for harmonisering af de generelle bestemmelser om fødevaremærkning via lovgivning på EU-plan.

EU's indsats går primært ud på at fastsætte de betingelser for mærkning af fødevarer i EU, som medlemsstaterne ikke selv kan klare på tilfredsstillende vis, hvis det fælles indre marked skal fungere uden gnidninger. Hvad angår de nærmere bestemmelser i forordningen giver den nye styringsmodel for udformning af nationale ordninger en mere fleksibel metode, der er åben for deltagelse, til udformning og håndhævelse af reglerne.

En indsats på fællesskabsplan vil af nedenstående grunde være et mere effektivt redskab til at nå målene med forslaget.

Erfaringerne viser, at medlemsstaterne ikke på tilfredsstillende vis kan opnå et harmoniseret fælles marked, og at EU bedre og mere effektivt kan gøre noget på forbrugeroplysningsområdet. Det nye forslag åbner også mulighed for blødere interventionsmekanismer på nationalt plan og på EU-plan.

EU's kompetence udnyttes under fuld hensyntagen til subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet, idet det dog med hensyn til visse aspekter erkendes, at fuldstændig ensartede etiketter i hele EU ikke nødvendigvis er den eneste og mest attråværdige måde at nå målene på. Det ville tværtimod virke ødelæggende for mulighederne for hurtig tilpasning til ændrede behov og omstændigheder vedrørende de gældende regler.

Der foreskrives harmonisering for færdigpakkede fødevarer, som potentielt kan indgå i samhandelen inden for EU. Medlemsstaterne kan indføre regler, når produkterne ikke handles med andre EU-lande, f.eks. ikke-færdigpakkede fødevarer og fødevarer, der leveres af storkøkkener.

Forslaget er derfor i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet af følgende årsager:

Forslaget indebærer en harmonisering af det retlige rammer for de horisontale bestemmelser om fødevaremærkning og bidrager dermed til forbrugerbeskyttelsen ved at sikre, at forbrugerne modtager relevante oplysninger, der kan sætte dem i stand til at træffe kvalificerede, sikre, sunde og bæredygtige valg. De foreslåede foranstaltninger er tilstrækkelige til at opfylde målsætningerne om at sikre, at forbrugerne kan træffe informerede valg, og om at sikre, at det indre marked for fødevarer fungerer uden gnidninger. Samtidig indebærer de ikke for store eller uberettigede byrder.

Manglende harmonisering ville resultere i, at der opstod mange forskellige nationale regler, der ville medføre en større administrativ byrde for virksomheder og manglende klarhed for forbrugerne. Den finansielle byrde minimeres, da de fleste af bestemmelserne findes i forvejen, samtidig med at der gives tilstrækkelig tid til, at nye krav kan indarbejdes i forbindelse med producenternes regelmæssige ændringer af etiketterne.

- **Reguleringsmiddel/reguleringsform**

Foreslået reguleringsmiddel: forordning, samregulering

Andre midler vil ikke være hensigtsmæssige af følgende årsager:

De eksisterende regler er i det store og hele præskriptive med ret begrænset fleksibilitet med hensyn til medlemsstaternes anvendelse af dem. Et direktiv ville have medført en uensartet fremgangsmåde i EU, hvilket ville medføre usikkerhed for såvel forbrugere som erhvervslivet. En forordning giver erhvervslivet en ensartet fremgangsmåde at følge og mindsker den administrative byrde, da de ikke behøver at sætte sig ind i bestemmelserne i de enkelte medlemsstater. Retningslinjer, selvregulering eller frivillige ordninger ville have medført uensartede regler og en mulig reduktion i informationsmængden til forbrugerne, hvilket ikke kunne accepteres. Visse aspekter af lovgivningen ansås dog for at være egnede til en mere fleksibel

fremgangsmåde, og forslaget indeholder for sådanne aspekters vedkommende en alternativ styringsform baseret på soft law-regler og frivillige forpligtelser.

#### 4. BUDGETMÆSSIGE KONSEKVENSER

Ingen.

#### 5. YDERLIGERE OPLYSNINGER

- **Simulering, pilotfase og overgangsperiode**

Der vil være en overgangsperiode i forbindelse med forslaget.

- **Forenkling**

Forslaget indebærer en forenkling af forskrifterne.

Ved at anvende en forordning som reguleringsmiddel understøttes målsætningen om forenkling, fordi det sikrer, at alle aktører skal følge samme regler på samme tid.

Ved at samle direktiv 2000/13/EF og direktiv 90/496/EØF om næringsdeklaration til én retsakt forenkles de lovgivningsmæssige rammer. Dertil kommer, at forslaget indebærer en forenkling af strukturen i bestemmelserne i direktiv 2000/13/EF, ved at de bestemmelser, der eksisterer i de gældende horisontale regler om fødevareremærkning, omarbejdes og erstattes. Ved at tage fat på særlige politikemner vil forslaget bidrage betydeligt til, at aktørerne lettere kan overholde reglerne, og til at give dem større klarhed.

Forslaget indgår i Kommissionens rullende program for ajourføring og forenkling af EU-retten og i dens arbejds- og lovgivningsprogram under referencen 2006/SANCO/001.

- **Ophævelse af gældende retsforskrifter**

Vedtagelse af forslaget vil indebære ophævelse af eksisterende lovgivning.

- **Omarbejdelse**

Forslaget indebærer omarbejdelse.

- **Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde**

Den foreslåede retsakt er af relevans for EØS og bør derfor omfatte hele EØS-området.

- **Nærmere redegørelse for forslaget**

Forordningen har til formål at sikre et højt niveau for beskyttelsen af forbrugerne i relation til fødevarer, idet der fastsættes generelle principper og krav vedrørende fødevareinformationslovgivning (kapitel II og III).

I kapitel IV (obligatoriske oplysninger) forenkles de eksisterende regler, samtidig med at de vigtigste obligatoriske mærkningsoplysninger bibeholdes. Ved at definitionerne og detaljerede eller specifikke regler er medtaget i bilag, er teksten blevet lettere at forstå og ændre.

Bestemmelserne om mærkning med oplysninger om oprindelsesstedet er blevet klarere.

Ved kapitel IV, afdeling 3, gøres næringsdeklaration af energiværdi og indhold af fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrater, med særlig angivelse af sukkerarter, og salt obligatorisk, og det kræves, at den placeres i det primære synsfelt på etiketten.

I kapitel VII fastsættes der en styringsordning for fødevareinformation med henblik på oprettelse af nationale ordninger for på medlemsstatsplan at tilskynde til indførelse af en interaktiv, løbende proces med udveksling af oplysninger, så der på grundlag af bedste praksis kan udformes nationale ikke-bindende ordninger. På fællesskabsplan skal Kommissionen fremme og tilrettelægge udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne indbyrdes og med Kommissionen om aktiviteter i forbindelse med udformningen af nationale ordninger.

Forslag til

**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING**

**om fødevareinformation til forbrugerne**

**(EØS-relevant tekst)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen<sup>1</sup>,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg<sup>2</sup>,

efter proceduren i traktatens artikel 251<sup>3</sup>, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Efter traktatens artikel 153 skal Fællesskabet bidrage til virkeliggørelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved foranstaltninger, som det vedtager i henhold til artikel 95.
- (2) Den frie bevægelighed for sikre og sunde fødevarer er et afgørende aspekt af det indre marked og bidrager i høj grad til beskyttelsen af borgernes sundhed og velvære og af deres sociale og økonomiske interesser.
- (3) For at opnå et højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sundhed og garantere deres ret til information bør der sikres hensigtsmæssig forbrugeroplysning om de fødevarer, de indtager. Forbrugernes valg kan bl.a. påvirkes navnlig ud fra sundhedsmæssige, økonomiske, miljømæssige, sociale og etiske betragtninger.
- (4) I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevaresikkerhed<sup>4</sup> er det et generelt princip for fødevarelovgivningen, at den skal give forbrugerne grundlag for at træffe informerede valg med hensyn til de fødevarer, som de indtager, og hindre enhver praksis, som kan vildlede forbrugerne.

---

<sup>1</sup> EUT C [...] af [...], s. [...].

<sup>2</sup> EUT C [...] af [...], s. [...].

<sup>3</sup> Europa-Parlamentets udtalelse af [...], Rådets fælles holdning af [...].

<sup>4</sup> EFT L 31 af 1.2.2002, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 575/2006 (EUT L 100 af 8.4.2006, s. 3).

- (5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked<sup>5</sup> omfatter visse aspekter vedrørende forbrugeroplysninger, navnlig for at hindre vildledende handlinger og vildledende udeladelser af oplysninger. De generelle principper om urimelig handelspraksis bør suppleres med særlige bestemmelser om fødevareinformation til forbrugerne.
- (6) Fællesskabsbestemmelserne om mærkning af alle fødevarer er fastsat i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler<sup>6</sup>. De fleste af bestemmelserne i nævnte direktiv stammer fra 1978 og bør derfor opdateres.
- (7) Ved Rådets direktiv 90/496/EØF af 24. september 1990 om næringsdeklaration af levnedsmidler<sup>7</sup> er der fastsat bestemmelser om indholdet og udformningen af næringsoplysningerne på færdigpakkede fødevarer. Det er frivilligt at angive næringsoplysninger, medmindre fødevarer er omfattet af en ernæringsanprisning. De fleste af bestemmelserne i nævnte direktiv stammer fra 1990 og bør derfor opdateres.
- (8) De generelle mærkningskrav er suppleret med en række bestemmelser, der gælder for alle fødevarer under særlige omstændigheder eller for bestemte fødevarekategorier. Desuden findes der en række særregler, der gælder for specifikke fødevarer.
- (9) De oprindelige målsætninger og centrale elementer i de eksisterende mærkningsbestemmelser har ganske vist stadig gyldighed, men det er nødvendigt at strømline dem for at sikre lettere efterlevelse og større klarhed for aktørerne og for at modernisere dem, så der tages hensyn til ny udvikling vedrørende fødevareinformation.
- (10) Offentligheden interesserer sig for sammenhængen mellem kost og sundhed samt valget af en passende kost svarende til den enkeltes behov. I Kommissionens hvidbog om en EU-strategi om sundhedsproblemer i relation til ernæring, overvægt og fedme<sup>8</sup> pegedes der på, at næringsdeklaration er et vigtigt redskab til at oplyse forbrugerne om fødevarernes sammensætning og til at hjælpe dem til at træffe kvalificerede valg. I strategien for forbrugerpolitikken 2007-2013 understreges det, at det er af afgørende betydning for såvel en effektiv konkurrence som forbrugernes velfærd, at forbrugerne har mulighed for at træffe kvalificerede valg. Kendskab til de grundlæggende ernæringsprincipper og en passende næringsdeklaration af fødevarer vil gøre det betydeligt lettere for forbrugeren at træffe et kvalificeret valg.
- (11) For at styrke retssikkerheden og sikre forenkling og konsekvent håndhævelse bør direktiv 90/496/EØF og 2000/13/EF ophæves og afløses af én forordning, der sikrer retssikkerhed for såvel forbrugerne som erhvervslivet og mindsker den administrative byrde.

---

<sup>5</sup> EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22.

<sup>6</sup> EFT L 109 af 6.5.2000, s. 29. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 2006/142/EF (EUT L 368 af 23.12.2006, s. 110).

<sup>7</sup> EFT L 276 af 6.10.1990, s. 40. Senest ændret ved Kommissionens direktiv 2003/120/EF (EUT L 333 af 20.12.2003, s. 51).

<sup>8</sup> KOM(2007) 279.

- (12) Af klarhedshensyn bør andre horisontale retsakter ophæves og indarbejdes i nærværende forordning; det drejer sig om Kommissionens direktiv 87/250/EØF af 15. april 1987 om angivelse af alkoholindholdet i volumen ved mærkning af alkoholholdige drikkevarer bestemt til den endelige forbruger<sup>9</sup>, Kommissionens direktiv 94/54/EF af 18. november 1994 om angivelse på mærkningen af bestemte levnedsmidler af andre obligatoriske oplysninger end dem, der er fastsat i Rådets direktiv 79/112/EØF<sup>10</sup>, Kommissionens direktiv 1999/10/EF af 8. marts 1999 om undtagelser fra bestemmelserne i artikel 7 i Rådets direktiv 79/112/EØF, for så vidt angår mærkning af levnedsmidler<sup>11</sup>, Kommissionens direktiv 2002/67/EF af 18. juli 2002 om mærkning af levnedsmidler, der indeholder kinin, og levnedsmidler, der indeholder koffein<sup>12</sup>, Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 af 31. marts 2004 om mærkning af fødevarer eller fødevareingredienser tilsat phytosteroler, phytosterolestere, phytosteranoler og/eller phytosteranolestere<sup>13</sup> og Kommissionens direktiv 2004/77/EF af 29. april 2004 om ændring af direktiv 94/54/EF for så vidt angår mærkning af visse levnedsmidler, der indeholder glycyrrhizinsyre og ammoniumsalt heraf<sup>14</sup>.
- (13) Det er nødvendigt at fastsætte fælles definitioner, principper, krav og procedurer, så der opstilles klare rammer og et fælles grundlag for Fællesskabets og medlemsstaternes foranstaltninger vedrørende fødevareinformation.
- (14) For at anlægge en vidtfavnende og fleksibel synsvinkel på oplysninger til forbrugerne om de fødevarer, de indtager, bør der være en bred definition af fødevareinformationslovgivning, der omfatter såvel generelle som særlige bestemmelser, og en bred definition af fødevareinformation, der også omfatter oplysninger, der gives på andre måder end via etiketten.
- (15) Fællesskabets bestemmelser kun bør gælde for virksomheder, hvis aktiviteter indebærer en vis kontinuitet og en vis grad af organisation. Aktiviteter som privatpersoners lejlighedsvis håndtering, servering og salg af fødevarer i forbindelse med f.eks. velgørenhedsbasarer eller byfester og lokale møder hører ikke under denne forordnings anvendelsesområde.
- (16) Fødevareinformationslovgivningen bør være tilstrækkelig fleksibel til at kunne følge nye informationskrav fra forbrugere og kunne sikre en balance mellem beskyttelsen af det indre marked og forskellene i forbrugernes opfattelse i medlemsstaterne.
- (17) Den primære begrundelse for at kræve obligatorisk fødevareinformation bør være ønsket om at sætte forbrugerne i stand til at identificere en fødevarer og anvende den på passende vis og at træffe valg, der passer til deres individuelle kostbehov.

---

<sup>9</sup> EFT L 113 af 30.4.1987, s. 57.

<sup>10</sup> EFT L 300 af 23.11.1994, s. 14. Senest ændret ved direktiv 2004/77/EF (EUT L 162 af 30.4.2004, s. 76).

<sup>11</sup> EFT L 69 af 16.3.1999, s. 22.

<sup>12</sup> EFT L 191 af 19.7.2002, s. 20.

<sup>13</sup> EUT L 97 af 1.4.2004, s. 44.

<sup>14</sup> EUT L 162 af 30.4.2004, s. 76.

- (18) For at fødevareinformationslovgivningen kan tilpasse sig til ændringer i forbrugernes informationsbehov, bør betragtninger vedrørende behovet for obligatorisk fødevareinformation også tage hensyn til den åbenlyse interesse, flertallet af forbrugerne har i, at visse oplysninger videregives.
- (19) Der bør dog kun kræves ny obligatorisk fødevareinformation, hvis det er nødvendigt og i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, proportionalitetsprincippet og princippet om bæredygtighed.
- (20) Bestemmelserne om fødevareinformation bør omfatte forbud mod at vildlede køberen eller at tillægge fødevarerne medicinske egenskaber. For at være effektivt skal dette forbud også omfatte reklame og præsentationsmåde for fødevarer.
- (21) For at forhindre en fragmentering af bestemmelserne om fødevarevirksomhedsledernes ansvar med hensyn til fødevareinformation bør fødevarevirksomhedsledernes ansvar på dette område afklares.
- (22) Der bør opstilles en liste over alle obligatoriske oplysninger, der principielt skal gives for alle fødevarer bestemt til den endelige forbruger og storkøkkener. Listen bør fortsat omfatte de oplysninger, der allerede kræves i henhold til de eksisterende bestemmelser, idet det generelt opfattes som et værdifuldt regelsæt for forbrugeroplysning.
- (23) For at tage hensyn til ændringer og nye elementer vedrørende fødevareinformation bør der fastsættes bestemmelser, der giver Kommissionen beføjelser til at ændre listen over obligatoriske oplysninger ved at indsætte eller fjerne oplysninger, og bestemmelser om, hvordan visse oplysninger kan gives på alternative måder. Høring af aktører bør lette rettidige og målrettede ændringer af krav til fødevareinformation.
- (24) Visse ingredienser eller andre stoffer, der anvendes ved fremstillingen af fødevarer og stadig findes i dem, forårsager allergier eller intolerans hos forbrugerne, og disse allergier og denne intolerans udgør i visse tilfælde en helbredsrisiko for de berørte personer. Det er vigtigt, at der gives oplysninger om forekomst af fødevaretilsætningsstoffer, tekniske hjælpestoffer og andre stoffer med allergifremkaldende virkninger, for at forbrugere, der lider af fødevareallergi eller -intolerans, kan træffe kvalificerede og sikre valg.
- (25) Etiketter på fødevarer bør være tydelige og forståelige, så de kan hjælpe forbrugere, der ønsker at træffe mere kvalificerede valg af fødevarer og kost. Undersøgelser har vist, at læsbarhed er vigtig for, at mærkningsoplysninger bedst muligt kan påvirke læseren, og at lille skrift er en af hovedårsagerne til forbrugernes utilfredshed med fødevareetiketter.
- (26) For at sikre, at der gives fødevareinformation, er det nødvendigt at medtage alle måder, forbrugerne får fødevarer på, herunder salg af fødevarer ved fjernkommunikation. Skønt det er klart, at fødevarer, der leveres via fjernsalg, bør opfylde samme informationskrav som fødevarer, der sælges i butikker, er det nødvendigt at gøre det klart, at den relevante obligatoriske fødevareinformation i sådanne tilfælde også skal være til rådighed, inden købet afsluttes.



- (27) For at give forbrugerne den fødevarerinformation, der er nødvendig for, at der kan træffes et kvalificeret valg, bør alkoholholdige blandede drikkevarer, forsynes med oplysninger om ingredienserne.
- (28) Det er også vigtigt, at forbrugerne får oplysninger om andre alkoholholdige drikkevarer. Der findes allerede særlige fællesskabsbestemmelser om mærkning af vin. Ved Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999 af 17. maj 1999 om den fælles markedsordning for vin<sup>15</sup> er der fastsat en udtømmende række tekniske standarder, som dækker alle ønologiske fremgangsmåder, fremstillingsmetoder og former for præsentation og mærkning af vine, således at det er sikret, at alle led i kæden er omfattet, og at forbrugerne er beskyttet og korrekt informerede. Disse bestemmelser beskriver bl.a. på en præcis og udtømmende måde de stoffer, der kan forventes benyttet i produktionsprocessen, og betingelserne for anvendelsen heraf via en fortegnelse over tilladte ønologiske fremgangsmåder og behandlingsmetoder. Fremgangsmåder, der ikke er med i fortegnelsen, er forbudt. Derfor bør vin indtil videre undtages fra kravet om obligatorisk angivelse af ingredienslisten og en næringsdeklaration. Hvad angår øl og spiritus som defineret i artikel 2, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. [...] af [...] om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89<sup>16</sup> bør der for at sikre en konsekvent fremgangsmåde og sammenhæng med betingelserne vedrørende vin gælde samme slags undtagelser. Kommissionen udarbejder imidlertid en rapport fem år efter denne forordnings ikrafttrædelse og kan om nødvendigt foreslå, særlige krav i forbindelse med nærværende forordning.
- (29) Angivelse af en fødevarers oprindelsesland eller herkomststed bør anføres i de tilfælde, hvor undladelse heraf ville kunne vildlede forbrugeren med hensyn til fødevarens virkelige oprindelsesland eller herkomststed. I andre tilfælde bestemmer fødevarerivsksomhedslederen selv, om oprindelseslandet eller herkomststedet skal anføres. Angivelse af oprindelsesland eller herkomststed bør altid ske på en sådan måde, at forbrugeren ikke vildledes, og på grundlag af klare kriterier, der sikrer lige vilkår for erhvervslivet og gør det lettere for forbrugerne at forstå oplysningerne om en fødevarers oprindelsesland eller herkomststed. Sådanne kriterier bør ikke gælde for oplysninger om fødevarerivsksomhedslederens navn og adresse.
- (30) I nogle tilfælde ønsker fødevarerivsksomhedsledere måske at anføre, at en fødevarer har oprindelse i Det Europæiske Fællesskab, for at henlede forbrugernes opmærksomhed på deres produkts kvaliteter og EU's produktionsstandarder. Sådanne angivelser bør ligeledes være i overensstemmelse med harmoniserede kriterier.

---

<sup>15</sup> EFT L 179 af 14.7.1999, s. 1.

<sup>16</sup> EUT L [...] af [...], s. [...].

- (31) Fællesskabets ikke-præferenceoprindelsesregler er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks<sup>17</sup> og gennemførelsesbestemmelserne dertil i Kommissionens forordning (EØF) nr. 2454/93 af 2. juli 1993 om visse gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 om indførelse af en EF-toldkodeks<sup>18</sup>. Oprindelseslandet bør fastslås på grundlag af disse regler, som handelsvirksomheder og forvaltninger kender godt, og gennemførelsen forventes dermed at blive lettere.
- (32) En fødevarers næringsdeklaration omfatter oplysninger om forekomsten af energi og visse næringsstoffer i fødevarer. Obligatoriske næringsoplysninger skulle kunne fremme de foranstaltninger, der træffes med henblik på oplysning af offentligheden om ernærings spørgsmål, og understøtte et kvalificeret valg af fødevarer.
- (33) I Kommissionens hvidbog om en EU-strategi om sundhedsproblemer i relation til ernæring, overvægt og fedme pegedes der på visse næringslementer af betydning for folkesundheden. Kravene vedrørende obligatoriske næringsoplysninger bør derfor tage sådanne elementer i betragtning.
- (34) Forbrugerne er generelt ikke klar over alkoholholdige drikkevarers potentielle bidrag til deres kost som helhed. Det bør derfor sikres, at der gives oplysninger om næringsstofindholdet af især blandede alkoholholdige drikkevarer.
- (35) Af hensyn til konsekvensen og sammenhængen i fællesskabslovgivningen bør frivillig angivelse af ernærings- eller sundhedsanprisninger på fødevarers etiketter ske i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 af 20. december 2006 om ernærings- og sundhedsanprisninger af fødevarer<sup>19</sup>.
- (36) For at undgå unødvendige byrder for erhvervslivet bør visse kategorier af fødevarer, der er uforarbejdede, eller hvor ernæringsoplysninger ikke er afgørende for forbrugernes valg, undtages fra kravet om obligatorisk næringsdeklaration, medmindre sådanne oplysninger kræves i henhold til anden fællesskabslovgivning.
- (37) For at den givne information kan tiltrække sig gennemsnitsforbrugerens opmærksomhed og tjene det oplysningsformål, med hvilket den indføres, samt i betragtning af det eksisterende kendskab til ernærings spørgsmål, bør informationen være enkel og let forståelig. Forskning har vist, at forbrugerne synes, at oplysningerne i det primære synsfelt eller "foran på pakken" er nyttige, når de skal beslutte, hvad de skal købe. For at sikre, at forbrugerne nemt kan se de væsentlige næringsoplysninger, når de køber fødevarer, bør sådanne oplysninger derfor findes i etikettens primære synsfelt.

---

<sup>17</sup> EFT L 302 af 19.10.1993, s.1. Senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1791/2006 (EUT L 363 af 20.12.2006, s. 1).

<sup>18</sup> EFT L 253 af 11.10.1993, s. 1. Senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 883/2005 (EUT L 148 af 11.6.2005, s. 5).

<sup>19</sup> EUT L 404 af 30.12.2006, s. 9. Ændret ved ...

- (38) Nyere tiltag i visse medlemsstater og fra visse organisationer i fødevarerektoren med hensyn til, hvordan næringsdeklarationen udtrykkes, dvs. på andre måder end "pr. 100 g/100 ml/portion", tyder på, at forbrugerne kan lide sådanne ordninger, da de kan hjælpe dem med hurtigt at træffe kvalificerede valg. Der foreligger dog ikke dokumentation fra hele Fællesskabet om, hvordan gennemsnitforbrugeren forstår og anvender de alternative måder at udtrykke oplysningerne på. Det bør derfor tillades, at der udformes forskellige ordninger, og at der fortsat forskes i forbrugernes forståelse af oplysningerne i forskellige medlemsstater, så harmoniserede ordninger kan indføres, hvis det er relevant.
- (39) En deklARATION i det primære synsfelt om mængderne af næringselementer og sammenlignelige indikatorer i en let genkendelig form med henblik på at muliggøre en vurdering af en fødevars ernæringsmæssige egenskaber bør i sin helhed betragtes som en del af næringsdeklarationen, og den bør ikke behandles som en gruppe af enkeltanprisninger.
- (40) Erfaringerne har vist, at frivillig fødevarereinformation i mange tilfælde gør den obligatoriske fødevarereinformation mindre klar. Derfor bør der fastsættes kriterier, der skal hjælpe fødevarerevirksomhedsledere og håndhævende myndigheder til at finde den rigtige balance mellem obligatorisk og frivillig fødevarereinformation.
- (41) Medlemsstaterne bør under henvisning til lokale forhold og praktiske omstændigheder fortsat have mulighed for at fastsætte bestemmelser vedrørende oplysninger om ikke-færdigpakkede fødevarer. Skønt forbrugerne kun i begrænset omfang efterspørger andre oplysninger i sådanne tilfælde, anses oplysninger om potentielle allergener for meget vigtige. Der findes dokumentation, der tyder på, at de fleste hændelser som følge af fødevarereallergi kan spores tilbage til ikke-færdigpakkede fødevarer. Sådanne oplysninger bør derfor altid gives til forbrugeren.
- (42) Medlemsstaterne bør ikke kunne vedtage andre bestemmelser end dem, der er fastsat i denne forordning, på det område, den harmoniserer, medmindre det er udtrykkeligt anført i den.
- (43) Bestemmelserne om fødevarereinformation bør kunne tilpasses hurtigt skiftende sociale, økonomiske og teknologiske forhold.
- (44) For visse aspekter vedrørende fødevarereinformation, der er anledning til udvikling af innovativ og moderne handelspraksis, er det nødvendigt at tillade eksperimenter og forbrugerforskning i tilstrækkeligt omfang og at tilvejebringe solid dokumentation om de bedste systemer. Fællesskabets fødevarereinformationslovgivning bør derfor i sådanne tilfælde blot foreskrive de obligatoriske væsentlige krav, der fastlægger niveauet for forbrugerbeskyttelse og -oplysning, og lade det være fleksibelt, hvordan sådanne krav føres ud i livet, dog således at bestemmelserne om det indre marked overholdes.
- (45) For at sikre, at mere detaljerede krav til fødevarereinformation udformes og fastsættes ved en dialektisk proces og med udgangspunkt i bedste praksis bør der være fleksible mekanismer på fællesskabsplan og på nationalt plan, der bygger på en åben og gennemsigtig offentlig høringsproces og vedvarende samspil mellem en bred vifte af repræsentative aktører. Sådanne mekanismer kan udmønte sig i udformning af nationale ikke-bindende ordninger på grundlag af grundig forbrugerforskning og bred

høring af aktørerne. Der bør være mekanismer, der gør, at forbrugerne er i stand til at identificere fødevarer, der er mærket i overensstemmelse med den nationale ordning, f.eks. med et identifikationsnummer eller et symbol.

- (46) For at sikre en vis ensartethed i resultaterne i de forskellige medlemsstater er det nødvendigt at fremme løbende udveksling af bedste praksis og erfaringer mellem medlemsstaterne indbyrdes og med Kommissionen og at fremme aktørernes deltagelse i denne udveksling.
- (47) For at håndhæve overholdelsen af nærværende forordning bør medlemsstaterne foretage offentlig kontrol i henhold til forordning (EF) nr. 882/2004.
- (48) Henvisningerne til direktiv 90/496/EØF i forordning (EF) nr. 1924/2006 og i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1925/2006 af 20. december 2006 om tilsætning af vitaminer og mineraler samt visse andre stoffer til fødevarer<sup>20</sup> bør opdateres for at tage hensyn til nærværende forordning. Forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed.
- (49) For at sætte de berørte kredse, og mere specielt de små og mellemstore virksomheder, i stand til at afgive næringsdeklaration for deres produkter bør anvendelsen af foranstaltninger med henblik på en gøre næringsdeklaration obligatorisk ske gradvis ved hjælp af forlængede overgangsperioder med en ekstra overgangsperiode for mikrovirksomheder.
- (50) Målene for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (51) For at forenkle og fremskynde proceduren bør det overlades til Kommissionen at vedtage de tekniske gennemførelsesforanstaltninger.
- (52) De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af denne forordning bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen<sup>21</sup>.
- (53) Kommissionen bør navnlig tillægges beføjelser til at ændre og ajourføre bilagene til denne forordning. Da der er tale om generelle foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning eller at supplere den med nye ikke-væsentlige bestemmelser, bør de vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 5a i afgørelse 1999/468/EF.
- (54) På grund af sagens hastende karakter er det nødvendigt at anvende hasteproceduren i artikel 5a, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF til vedtagelse af ændringer af bilag II og III til denne forordning -

---

<sup>20</sup> EUT L 404 af 30.12.2006, s. 26.

<sup>21</sup> EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23. Ændret ved beslutning 2006/512/EF (EUT L 200 af 22.7.2006, s. 11).

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

## KAPITEL I

### ALMINDELIGE BESTEMMELSER

#### *Artikel 1*

#### **Formål og anvendelsesområde**

1. Denne forordning har til formål at sikre et højt niveau for beskyttelsen af forbrugerne i relation til fødevareinformation, idet der tages hensyn til forskellene i forbrugernes opfattelse og deres informationsbehov, samtidig med at det sikres, at det indre marked fungerer gnidningsfrit.
2. Forordningen fastlægger generelle principper, krav og ansvarsfordeling vedrørende fødevareinformation, navnlig mærkning af fødevarer. Den foreskriver midler til at sikre forbrugernes ret til information og procedurer for fødevareinformation, idet der tages hensyn til behovet for, at der er tilstrækkelig fleksibilitet til at reagere over for den fremtidige udvikling og nye oplysningskrav.
3. Denne forordning finder anvendelse i alle led i fødevarekæden, hvor fødevarevirksomheders aktiviteter vedrører fødevareinformation til forbrugerne.  
  
Den finder ligeledes anvendelse på alle fødevarer, der er bestemt til den endelige forbruger, herunder fødevarer, der leveres af storkøkkener, og fødevarer bestemt til levering til storkøkkener.
4. Denne forordning finder anvendelse, medmindre andre mærkningsbestemmelser er fastsat i særlige fællesskabsbestemmelser om bestemte fødevarer.

#### *Artikel 2*

#### **Definitioner**

1. I denne forordning gælder følgende definitioner:
  - a) definitionerne af "fødevarer", "fødevarelovgivning", "leder af fødevarevirksomhed", "detailhandel", "markedsføring" og "endelig forbruger" i artikel 2 og i artikel 3, nr. 1), 2), 3), 7), 8) og 18) i forordning (EF) nr. 178/2002,
  - b) definitionerne af "forarbejdning", "forarbejdede produkter" og "uforarbejdede produkter" i artikel 2, stk. 1, litra m), n) og o), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarerhygiejne<sup>22</sup>,

---

<sup>22</sup> EUT L 139 af 30.4.2004, s. 1.

- c) definitionerne af "fødevareretsætningsstoffer" og "tekniske hjælpestoffer" i artikel 1, stk. 2, og i fodnote 1 i Rådets direktiv 89/107/EØF af 21. december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om tilsætningsstoffer, som må anvendes i levnedsmidler<sup>23</sup>,
- d) definitionen af "aroma" i artikel 1, stk. 2, litra a), i direktiv 88/388/EØF af 22. juni 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om aromaer, som må anvendes i levnedsmidler, og om udgangsmaterialer til fremstilling af disse<sup>24</sup>,
- e) definitionerne af "kød" og "maskinsepareret kød" i punkt 1.1 og 1.14 i bilag I til forordning (EF) nr. 853/2004,
- f) definitionerne af "anprisning", "næringsstof", "andet stof", "ernæringsanprisning" og "sundhedsanprisning" i artikel 2, stk. 2, nr. 1)-5), i forordning (EF) nr. 1924/2006.

2. Endvidere forstås ved:

- a) "fødevarerinformation": oplysninger om en fødevarer, som den endelige forbruger får via en etiket eller andet ledsagende materiale eller på anden vis, herunder moderne teknologiske redskaber eller mundtlig kommunikation. Definitionen omfatter ikke kommerciel kommunikation som defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked<sup>25</sup>,
- b) "fødevarerinformationslovgivning": fællesskabsforskrifterne om fødevarerinformation, navnlig mærkning, herunder generelle bestemmelser, der gælder for alle fødevarer eller nærmere bestemte fødevarer, og bestemmelser, der udelukkende gælder for nærmere bestemte fødevarer,
- c) "obligatorisk fødevarerinformation": de oplysninger, den endelige forbruger skal have i medfør af fællesskabslovgivning eller national lovgivning,
- d) "storkøkkener": alle foretagender (herunder et køretøj eller en fast opstillet eller mobil stand eller bod), f.eks. restauranter, kantiner, skoler og hospitaler, hvor der som led i virksomheden tilberedes fødevarer, der er bestemt til levering til den endelige forbruger, og som uden yderligere tilberedning er spiseklare,
- e) "færdigpakket fødevarer": en vare, der som en sådan udbydes til salg til den endelige forbruger og til storkøkkener, og som består af en fødevarer samt den emballage, hvori den blev pakket, inden den blev udbudt til salg, uanset om emballagen omslutter fødevareren helt eller delvis, men dog på en sådan måde, at indholdet ikke kan ændres, uden at emballagen åbnes eller ændres,

---

<sup>23</sup> EFT L 40 af 11.2.1989, s. 27.

<sup>24</sup> EFT L 184 af 15.7.1988, s. 61.

<sup>25</sup> EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1.

- f) "ingrediens": ethvert stof, herunder fødevaretilsætningsstoffer og fødevareenzymer, og enhver bestanddel af en sammensat ingrediens, der anvendes ved fremstilling eller tilberedning af en fødevare, og som stadig forefindes i færdigvaren, eventuelt i ændret form; restkoncentrationer betragtes ikke som ingredienser,
- g) "herkomststed": sted, som det oplyses en fødevare kommer fra, og som ikke er "oprindelseslandet" som fastlagt i overensstemmelse med artikel 23-26 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92,
- h) "sammensat ingrediens": en ingrediens, som selv er produktet af mere end én ingrediens,
- i) "etiket": enhver form for vedhæng, tegn, mærke, billede eller andet beskrivende materiale, som er skrevet, trykt, stencilleret, angivet, stemplet eller præget på eller fæstnet til en fødevarebeholder,
- j) "mærkning": angivelser, oplysninger, fabriks- eller varemærker, billeder eller symboler, som vedrører en fødevare, og som er anført på emballager, dokumenter, skilte, etiketter eller halsetiketter af enhver art, der ledsager eller henviser til denne fødevare,
- k) "synsfelt": alle en emballages overflader, der kan læses fra én synsvinkel, så forbrugerne hurtigt og let har adgang til og kan læse mærkningsoplysningerne, uden at de behøver at vende emballagen,
- l) "betegnelse ifølge forskrifterne": en fødevares betegnelse som foreskrevet i de fællesskabsbestemmelser, der gælder for den, eller, i mangel af sådanne fællesskabsbestemmelser, den betegnelse, der er foreskrevet i de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder i den medlemsstat, hvor fødevaren sælges til den endelige forbruger eller til storkøkkener
- m) "sædvanlig betegnelse": en betegnelse, som forbrugerne i den medlemsstat, hvor fødevaren sælges, accepterer som dens betegnelse, uden at der er behov for yderligere forklaring,
- n) "beskrivende betegnelse": en betegnelse, der giver en beskrivelse af fødevaren og om nødvendigt af dens anvendelse, og som er tilstrækkelig tydelig til, at forbrugerne er bekendt med dens egentlige art og kan skelne den fra andre produkter, som den kunne forveksles med,
- o) "primær(e) ingrediens(er)": de betydelige og/eller karakteriserende ingredienser i en fødevare
- p) "betydelig(e) ingrediens(er)": en ingrediens i en fødevare, der udgør mere end 50 % af fødevaren,
- q) "karakteriserende ingrediens(er)": en ingrediens i en fødevare, som forbrugeren sædvanligvis forbinder med fødevarens betegnelse, og for hvilken der i de fleste tilfælde kræves en mængdeangivelse,

- r) "væsentlige krav": krav, der afgør niveauet for forbrugerbeskyttelse og fødevareinformation vedrørende et givet emne, og som er fastsat i en fællesskabsretsakt, der muliggør udformning af nationale ordninger, jf. artikel 44,
  - s) "datoen for en fødevars mindste holdbarhed": den dato, til og med hvilken fødevarer bevarer sine specifikke egenskaber under de rette opbevaringsforhold,
  - t) "bedste praksis": standarder, ordninger, initiativer eller andre aktiviteter, som de kompetente myndigheder har givet deres tilslutning til, og som erfaringer og forskning har vist er de mest effektive for flertallet af forbrugerne, og som betragtes som eksempler til efterfølgelse for andre.
3. En fødevars oprindelse henviser i denne forordning til en fødevars oprindelse som fastsat i overensstemmelse med artikel 23-26 i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92.
4. De særlige definitioner i bilag I finder også anvendelse.

## KAPITEL II

### GENERELLE PRINCIPPER VEDRØRENDE FØDEVAREINFORMATION

#### *Artikel 3*

#### *Generelle målsætninger*

1. Fødevareinformation har til formål at sikre et højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sundhed og interesser ved at give de endelige forbrugere grundlag for at træffe kvalificerede valg og anvende fødevarer på sikker vis, navnlig ud fra sundhedsmæssige, økonomiske, miljømæssige, sociale og etiske betragtninger.
2. Fødevareinformationslovgivningen har til formål at opnå fri bevægelighed i Fællesskabet for fødevarer, der er lovligt produceret og markedsført, idet der, når det er relevant, tages hensyn til behovet for at beskytte producenternes legitime interesser og for at fremme produktionen af kvalitetsprodukter.
3. Når der i fødevareinformationslovgivningen fastsættes nye krav, tages der hensyn til behovet for en overgangsordning efter de nye kravs ikrafttrædelse, hvor fødevarer med etiketter, der ikke opfylder de nye krav, kan markedsføres, og hvor lagre af sådanne fødevarer, der er blevet markedsført inden udløbet af overgangsperioden, fortsat kan sælges, indtil lagrene er opbrugt.



*Artikel 4*  
**Principper for obligatorisk fødevareinformation**

1. Når der kræves obligatorisk fødevareinformation i henhold til fødevareinformationslovgivningen, omfatter det oplysninger, der bl.a. tilhører en af følgende kategorier:
  - a) oplysninger om fødevarens identitet og sammensætning, egenskaber eller andre karakteristika,
  - b) oplysninger vedrørende beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikker anvendelse af en fødevare. Det drejer sig bl.a. om:
    - i) bestanddeles egenskaber, der kan være sundhedsskadelige for visse grupper af forbrugere,
    - ii) holdbarhed, opbevaring og sikker anvendelse,
    - iii) betydning for sundheden, herunder risici og konsekvenser i forbindelse med skadelig og farlig indtagelse af en fødevare.
  - c) oplysninger om ernæringsegenskaber, så forbrugerne, herunder forbrugere med særlige kostbehov, kan træffe kvalificerede valg.
2. Når behovet for obligatorisk fødevareinformation vurderes, tages der hensyn til et udbredt behov hos de fleste forbrugere for bestemte oplysninger, som de tillægger stor værdi, eller til almindeligt anerkendte fordele for forbrugerne, så de kan træffe kvalificerede valg.

*Artikel 5*  
**Høring af autoriteten**

Foranstaltninger i henhold til fødevareinformationslovgivningen, der forventes at have betydning for folkesundheden, vedtages efter høring af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet.

## KAPITEL III

# GENERELLE KRAV TIL FØDEVAREINFORMATION OG FØDEVAREVIRKSOMHEDSLEDERNES ANSVAR

*Artikel 6*  
**Grundlæggende krav**

Alle fødevarer, der er bestemt til den endelige forbruger eller til storkøkkener, skal ledsages af fødevareinformation i overensstemmelse med denne forordning.

*Artikel 7*  
**Fair oplysningspraksis**

1. Fødevareinformation må ikke være af en sådan art, at den på afgørende vis vildleder, især:
  - a) med hensyn til fødevarens beskaffenhed og især dens art, identitet, egenskaber, sammensætning, mængde, holdbarhed, oprindelsesland eller herkomststed, fremstillings- eller frembringelsesmåde
  - b) ved at tillægge den pågældende fødevare virkninger eller egenskaber, som den ikke har
  - c) ved at give indtryk af, at den pågældende fødevare har særlige egenskaber, når alle lignende fødevarer har samme egenskaber.
2. Fødevareinformation skal være korrekt, klar og letforståelig for forbrugeren.
3. Uden at undtagelser i fællesskabslovgivningen, der gælder for naturligt mineralvand og for fødevarer bestemt til særlig ernæring, derved tilsidesættes, må fødevareinformation ikke tillægge en fødevare egenskaber vedrørende forebyggelse, behandling og helbredelse af en menneskelig sygdom eller give indtryk af sådanne egenskaber.
4. Forbuddet i stk. 3 gælder ligeledes:
  - a) reklame,
  - b) fødevarers præsentationsmåde og især deres form, udseende eller emballage, de materialer, der anvendes til emballage, den måde, hvorpå fødevarerne er arrangeret, samt de forhold, hvorunder de udstilles.

*Artikel 8*  
**Ansvarsfordeling**

1. Ledere af fødevarevirksomheder sikrer, at de krav i fødevareinformationslovgivningen, der er relevante for deres aktiviteter, er opfyldt i den virksomhed, som er under deres ledelse, og kontrollerer, at de pågældende krav overholdes, jf. dog stk. 3 og 4.
2. Ledere af fødevarevirksomheder må i den virksomhed, som er under deres ledelse, ikke ændre de oplysninger, der ledsager en fødevare, hvis en sådan ændring ville vildlede den endelige forbruger eller på anden måde sænke forbrugerbeskyttelsesniveauet, navnlig med hensyn til sundhed.
3. Ledere af fødevarevirksomheder, der første gang markedsfører en fødevare bestemt til levering til den endelige forbruger eller storkøkkener, sikrer, at der foreligger fødeinformation, og at den er korrekt, i overensstemmelse med den gældende fødevareinformationslovgivning.

4. Ledere af fødevarer virksomheder, der har ansvar for detailhandels- eller distributionsaktiviteter, som ikke påvirker fødevarer informationen, skal - inden for deres respektive aktivitetsområder - udvise fornøden omhu for at sikre, at den krævede fødevarer information er angivet ifølge reglerne, især ved ikke at levere fødevarer, som de på grundlag af de oplysninger, de har i deres egenskab af fagfolk, ved eller burde have vidst ikke opfylder disse krav.
5. Ledere af fødevarer virksomheder sikrer i den virksomhed, som er under deres ledelse, at oplysninger om ikke-færdigpakkede fødevarer videregives til den virksomhedsleder, der modtager fødevarer, således at der kan gives obligatorisk fødevarer information, jf. artikel 9, stk. 1, litra a), b), c) og f), til den endelige forbruger.
6. Ledere af fødevarer virksomheder sikrer i følgende tilfælde i den virksomhed, som er under deres ledelse, at de obligatoriske oplysninger, jf. artikel 9, er anført på den yderste emballage, i hvilken fødevarer præsenteres ved markedsføringen, eller i handelsdokumenterne for fødevarer, når disse dokumenter med sikkerhed enten ledsager den pågældende fødevarer eller er blevet fremsendt før leveringen eller samtidig med denne:
  - a) hvis færdigpakkede fødevarer er bestemt til den endelige forbruger, men markedsføres i et tidligere handelsled end salg til denne, og hvis salget i dette handelsled ikke sker til et storkøkken,
  - b) hvis færdigpakkede fødevarer er bestemt til levering til storkøkkener, hvor de skal tilberedes, forarbejdes, deles eller opskæres.

Uanset første afsnit sikrer ledere af fødevarer virksomheder, at oplysningerne omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra a), f) og h), ligeledes er anført på den yderste emballage, i hvilken fødevarer præsenteres ved markedsføringen.

## **KAPITEL IV**

### **OBLIGATORISK FØDEVAREINFORMATION**

#### **AFDELING 1**

#### **INDHOLD OG PRÆSENTATION**

##### *Artikel 9*

##### *Liste over obligatoriske angivelser*

1. På de betingelser, der er fastsat i artikel 10-34, og med forbehold af de undtagelser, der er fastsat i dette kapitel, er det obligatorisk at angive følgende oplysninger:
  - a) fødevarerens betegnelse,

- b) ingredienslisten,
  - c) ingredienser, der er opført i bilag II, og som forårsager allergier eller intolerans, samt stoffer afledt heraf,
  - d) mængden af visse ingredienser eller kategorier af ingredienser,
  - e) nettomængden af fødevaren,
  - f) datoen for mindste holdbarhed eller sidste anvendelsesdato,
  - g) særlige opbevarings- og anvendelsesforskrifter,
  - h) navn eller firmanavn og adresse på fabrikanten eller emballeringsvirksomheden eller på en forhandler, der er etableret inden for Fællesskabet,
  - i) oprindelsesland eller herkomststed i de tilfælde, hvor undladelse af at give denne oplysning ville kunne vildlede forbrugeren på afgørende vis med hensyn til fødevarens egentlige oprindelsesland eller herkomststed, navnlig hvis de oplysninger, der ledsager fødevaren, eller etiketten som helhed ellers ville antyde, at fødevaren har et andet oprindelsesland eller herkomststed; i så fald angives oplysninger i overensstemmelse med artikel 35, stk. 3 og 4, og de bestemmelser, der er fastsat i overensstemmelse med artikel 35, stk. 5,
  - j) brugsanvisning i de tilfælde, hvor den pågældende fødevarer ikke vil kunne anvendes på rette måde uden en brugsanvisning,
  - k) for drikkevarer, der indeholder mere end 1,2 volumenprocent alkohol, angivelse af det virkelige alkoholindhold udtrykt i volumen,
  - l) en næringsdeklaration.
2. Oplysningerne omhandlet i stk. 1 anføres med ord og tal, medmindre forbrugeroplysningen for så vidt angår en eller flere oplysninger sikres ved andre udtryksformer, som fastsættes ved gennemførelsesforanstaltninger, der vedtages af Kommissionen. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
3. Kommissionen kan ændre listen i stk. 1 over obligatoriske oplysninger. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

#### *Artikel 10*

#### ***Supplerende obligatoriske oplysninger om specifikke typer eller kategorier af fødevarer***

1. Foruden de oplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, foreskrives der i bilag III supplerende obligatoriske oplysninger for specifikke typer eller kategorier af fødevarer.

2. Kommissionen kan ændre bilag III. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 4.

#### *Artikel 11*

#### ***Undtagelser fra kravet om obligatoriske oplysninger***

For specifikke typer eller kategorier af fødevarer kan Kommissionen i ekstraordinære tilfælde fastsætte undtagelser fra kravene i artikel 9, stk. 1, litra b) og f), forudsat at sådanne undtagelser ikke indebærer, at den endelige forbruger og storkøkkener ikke får fyldestgørende oplysninger. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

#### *Artikel 12*

#### ***Mål og vægt***

Artikel 9 tilsidesætter ikke mere specifikke metrologiske fællesskabsbestemmelser.

#### *Artikel 13*

#### ***Obligatorisk fødevarerinformations tilgængelighed og placering***

1. I henhold til denne forordning skal obligatorisk fødevarerinformation for alle fødevarer være let tilgængelig.
2. For færdigpakkede fødevarers vedkommende skal obligatorisk fødevarerinformation angives på emballagen eller på en vedhæftet etiket.
3. Kommissionen kan fastsætte, at visse obligatoriske oplysninger gøres tilgængelige på andre måder end på emballagen eller etiketten, forudsat at de generelle principper og krav i kapitel II overholdes. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
4. Når det drejer sig om ikke-færdigpakkede fødevarer, finder artikel 41 anvendelse.

#### *Artikel 14*

#### ***Udformning af obligatoriske oplysninger***

1. Uden at særlige fællesskabsbestemmelser om bestemte fødevarer vedrørende kravene omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra a)-k), derved tilsidesættes, trykkes de obligatoriske oplysninger, jf. artikel 9, stk. 1, når de anføres på emballagen eller etiketten, med typer i en skriftstørrelse på mindst 3 mm, og de udformes, så der sikres en betydelig kontrast mellem de trykte oplysninger og baggrunden.
2. De i artikel 9, stk. 1, litra a), e) og k), nævnte oplysninger skal være anført i samme synsfelt.

3. Kommissionen kan vedtage nærmere bestemmelser om udformningen af obligatoriske oplysninger og om, at kravene i stk. 2 også skal gælde for de supplerende obligatoriske oplysninger om specifikke kategorier eller typer af fødevarer som omhandlet i artikel 10 og 38. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
4. Den minimumsskriftstørrelse, der er fastsat i stk. 1, finder ikke anvendelse for så vidt angår emballager eller beholdere, hvis største yderflade har et flademål på under 10 cm<sup>2</sup>.
5. Stk. 2 finder ikke anvendelse på fødevarer, der er omhandlet i artikel 17, stk. 1 og 2.
6. Obligatorisk fødevarerinformation anføres på et iøjnefaldende sted, således at den er let synlig, let læselig og, hvis det er relevant, ikke kan slettes. Den må under ingen omstændigheder være skjult, tildækket eller opdelt ved andre påskrifter eller billeder eller andre materialer.

#### *Artikel 15* **Fjernsalg**

Uden at oplysningskravene i artikel 10 derved tilsidesættes, gælder der følgende for fødevarer, der udbydes til salg ved fjernkommunikationsteknikker som defineret i artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg<sup>26</sup>:

- a) Der skal foreligge obligatorisk fødevarerinformation, før købet afsluttes, og den skal fremgå af støttematerialet for fjernsalget eller gives via andre relevante kanaler.
- b) De oplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra d), f), g), h) og k), behøver først at blive givet på leveringstidspunktet.

#### *Artikel 16* **Sprogkrav**

1. Obligatorisk fødevarerinformation anføres på et sprog, der er let forståeligt for forbrugerne i de medlemsstater, hvor en fødevarer markedsføres, jf. dog artikel 9, stk. 2.
2. De medlemsstater, hvor en fødevarer markedsføres, kan på deres område kræve, at disse oplysninger figurerer på et eller flere af de officielle EF-sprog.
3. Stk. 1 og 2 er ikke til hinder for, at oplysningerne kan anføres på flere sprog.

---

<sup>26</sup> EFT L 144 af 4.6.1997, s. 19.

*Artikel 17*  
**Udeladelse af visse obligatoriske oplysninger**

1. For så vidt angår glasflasker beregnet til genbrug, som har en uudslettelig mærkning, og som derfor hverken er forsynet med etiket, halsetiket eller krave, er det kun obligatorisk at anføre de oplysninger, der er nævnt i artikel 9, stk. 1, litra a), c), e), f) og l).
2. For så vidt angår emballager eller beholdere, hvis største yderflade har et flademål på under 10 cm<sup>2</sup>, er det kun obligatorisk at anføre de oplysninger, der er nævnt i artikel 9, stk. 1, litra a), c), e) og f). De oplysninger, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra b), skal gives på andre måder eller fremlægges på anmodning af forbrugeren.
3. Uden at andre krav i fællesskabslovgivningen om obligatorisk næringsdeklaration derved tilsidesættes, er den deklaration, der er omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra l), ikke obligatorisk for de fødevarer, der er anført i bilag IV.

**AFDELING 2**

**NÆRMERE BESTEMMELSER OM OBLIGATORISKE OPLYSNINGER**

*Artikel 18*  
**Fødewarens betegnelse**

1. En fødewarens betegnelse er dens betegnelse ifølge forskrifterne. Hvis en sådan betegnelse ikke findes, er fødewarens betegnelse dens sædvanlige betegnelse, eller, hvis der ikke findes en sædvanlig betegnelse eller den sædvanlige betegnelse ikke anvendes, anføres en beskrivende betegnelse for fødewarens.
2. I bilag V er der fastsat særlige bestemmelser om anvendelse af fødewarens betegnelse og oplysninger, der skal ledsage den.

*Artikel 19*  
**Ingrediensliste**

1. Ingredienslisten skal have en passende overskrift eller indledning, som består af eller hvori indgår ordet "ingredienser". Den består i en opregning af samtlige ingredienser i fødewarens efter faldende vægt henført til fremstillingstidspunktet.
2. Ingredienserne skal i givet fald betegnes ved deres specifikke betegnelse i overensstemmelse med reglerne i artikel 18 og i bilag V.
3. I bilag VI er der fastsat tekniske bestemmelser for anvendelsen af stk. 1 og 2.

*Artikel 20*  
***Udeladelse af ingredienslisten***

Angivelse af ingredienslisten kan udelades for følgende fødevarer:

- a) frisk frugt og friske grøntsager, herunder kartofler, som ikke er skrællet, snittet eller behandlet på lignende måde,
- b) vand, der er tilsat kulsyre, og hvor dette fremgår af betegnelsen,
- c) eddike fremstillet ved gæring, såfremt den udelukkende hidrører fra et enkelt basisprodukt, og der ikke er tilsat nogen anden ingrediens,
- d) ost, smør, fermenteret mælk og fløde, såfremt der ikke er tilsat andre ingredienser end mælkeprodukter, enzymer og kulturer af mikroorganismer, der er nødvendige for fremstillingen, eller det salt, som er nødvendigt til fremstilling af anden ost end frisk ost og smelteost,
- e) vin som defineret i Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999, øl og spiritus som defineret i artikel 2, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. [...] af [...] om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89. Efter [*fem år efter nærværende forordnings ikrafttrædelse*] udarbejder Kommissionen en rapport om anvendelsen af artikel 19 med hensyn til nævnte produkter, og den kan lade rapporten ledsage af særlige foranstaltninger vedrørende bestemmelser om ingrediensmærkning. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3,
- f) fødevarer, der består af en enkelt ingrediens:
  - i) hvis fødevarens betegnelse er identisk med ingrediensbetegnelsen, eller
  - ii) hvis ingrediensens art klart kan udledes af fødevarens betegnelse

*Artikel 21*  
***Udeladelse af fødevarebestanddele i ingredienslisten***

Angivelse i ingredienslisten kan udelades for følgende fødevarebestanddele:

- a) bestanddele i en ingrediens, som under fremstillingsprocessen midlertidigt adskilles for derefter atter at tilsættes i deres oprindelige forhold
- b) fødevaretilsætningsstoffer og -enzymer:
  - i) der udelukkende er til stede i en fødevare, fordi de forefandt i en eller flere af ingredienserne i den pågældende fødevare, dog kun såfremt disse stoffer ikke længere har nogen teknologisk funktion i færdigvaren, eller
  - ii) der anvendes som tekniske hjælpestoffer,



- c) stoffer, der anvendes i nødvendige doser som opløsnings- eller bæremiddel for næringsstoffer, fødevarerilsætningsstoffer eller aromagivende bestanddele,
- d) stoffer, der ikke er fødevarerilsætningsstoffer, men som anvendes på samme måde og med samme formål som tekniske hjælpestoffer, og som stadig findes i færdigvaren, eventuelt i ændret form,
- e) vand:
  - i) når vandet under fremstillingsprocessen udelukkende benyttes til at rekonstituere en koncentreret eller tørret ingrediens, eller
  - ii) for en lage, der sædvanligvis ikke fortæres.

#### *Artikel 22*

#### ***Mærkning af visse stoffer, der forårsager allergier eller intolerans***

1. Ingredienser, der er opført i bilag II, eller stoffer, der hidrører fra en ingrediens, der er opført i bilag II, angives på etiketten med en præcis henvisning til ingrediensens betegnelse, jf. dog de undtagelser, der er fastsat i nævnte bilag.

En sådan angivelse kan udelades:

- a) hvis fødevarens betegnelse klart henviser til den pågældende ingrediens, eller
  - b) hvis ingrediensen opført i bilag II, som et stof hidrører fra, i forvejen er anført i ingredienslisten.
2. Listen i bilag II tages systematisk op til revision og ajourføres om nødvendigt af Kommissionen på grundlag af den seneste videnskabelige og tekniske viden.

Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 4.

3. Der kan om nødvendigt fastsættes tekniske retningslinjer for fortolkningen af listen i bilag II efter proceduren i artikel 49, stk. 2.

#### *Artikel 23*

#### ***Mængdeangivelse af ingredienser***

1. Mængden af en ingrediens eller en kategori af ingredienser, der er anvendt til fremstilling eller tilberedning af en fødevare, angives:
  - a) hvis den pågældende ingrediens eller kategori af ingredienser indgår i fødevarens betegnelse eller sædvanligvis af forbrugeren forbindes med den betegnelse, eller
  - b) hvis den pågældende ingrediens eller kategori af ingredienser fremhæves i mærkningen ved hjælp af ord, billeder eller en grafisk fremstilling, eller

- c) hvis den pågældende ingrediens eller kategori af ingredienser er væsentlig med henblik på at karakterisere en fødevare og adskille den fra andre varer, som den ellers kunne forveksles med på grund af sin betegnelse eller sit udseende.
2. Kommissionen kan ændre stk. 1 ved at tilføje andre tilfælde. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
3. I bilag VII er der fastsat tekniske regler for anvendelse af stk. 1, herunder særlige tilfælde, hvor der for visse ingredienser ikke kræves mængdeangivelse.

*Artikel 25*  
**Nettomængde**

1. En fødevars nettomængde angives, idet der alt efter omstændighederne anvendes liter, centiliter, milliliter, kilogram eller gram:
  - a) i rumfangsenheder for flydende varer,
  - b) i vægtenheder for andre varer.
2. Kommissionen kan fastsætte, at nettomængden for visse nærmere bestemte fødevarer skal udtrykkes på en anden måde end den, der er beskrevet i stk. 1. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
3. I bilag VIII er der fastsat tekniske regler for anvendelse af stk. 1, herunder særlige tilfælde, hvor der ikke kræves angivelse af nettomængde.

*Artikel 25*  
**Dato for mindste holdbarhed og sidste anvendelsesdato**

1. For fødevarer, som i mikrobiologisk henseende er meget letfordærlige, og som derfor efter en kort periode kan udgøre en umiddelbar risiko for menneskers sundhed, skal datoen for mindste holdbarhed erstattes af sidste anvendelsesdato.
2. Datoen anføres i overensstemmelse med bilag IX.
3. De nærmere enkeltheder vedrørende angivelsen af datoen for mindste holdbarhed, jf. bilag IX, punkt 1, litra c), kan fastsættes efter proceduren i artikel 49, stk. 2.

*Artikel 26*  
**Brugsanvisninger**

1. Brugsanvisningen for en fødevare bør være udformet på en sådan måde, at fødevaren kan anvendes på hensigtsmæssig måde.

2. Kommissionen kan for visse fødevarer fastsætte bestemmelser om, hvordan brugsanvisningerne skal angives. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

*Artikel 27*  
**Alkoholindhold**

1. De nærmere bestemmelser for angivelse af alkoholindhold udtrykt i volumen fastsættes for så vidt angår produkter henhørende under position 22.04 og 22.05 i den fælles toldtarif ved de særlige fællesskabsbestemmelser, som gælder for disse produkter.
2. Det virkelige alkoholindhold udtrykt i volumen for drikkevarer, der indeholder mere end 1,2 volumenprocent alkohol, bortset fra varer, der er omhandlet i stk. 1, angives i overensstemmelse med bilag X.

AFDELING 3

**NÆRINGSDEKLARATION**

*Artikel 28*  
**Sammenhæng med anden lovgivning**

1. Bestemmelserne i denne afdeling finder ikke anvendelse på fødevarer, der er omfattet af følgende retsakter:
  - a) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/46/EF af 10. juni 2002 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger om kosttilskud<sup>27</sup>,
  - b) Rådets direktiv 80/777/EØF af 15. juli 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om udvinding og markedsføring af naturligt mineralvand<sup>28</sup>.
2. Bestemmelserne i denne afdeling tilsidesætter ikke Rådets direktiv 89/398/EØF af 3. maj 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om levnedsmidler bestemt til særlig ernæring<sup>29</sup> og særdirektiver som omhandlet i direktivets artikel 4, stk. 1.

*Artikel 29*  
**Indhold**

1. Næringsdeklarationen (i det følgende benævnt "obligatorisk næringsdeklaration") skal indeholde følgende oplysninger:

---

<sup>27</sup> EFT L 183 af 12.7.2002, s. 51.

<sup>28</sup> EFT L 229 af 30.8.1980, s. 1.

<sup>29</sup> EFT L 186 af 30.6.1989, s. 27.

- a) energiværdi,
- b) mængden af fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrater, med særlig angivelse af sukkerarter, og salt.

Dette stykke finder ikke anvendelse på vin som defineret i Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999, øl og spiritus som defineret i artikel 2, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. [...] af [...] om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af samt beskyttelse af geografiske betegnelser for spiritus og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1576/89. Kommissionen udarbejder efter [5 år efter nærværende forordnings ikrafttrædelse] en rapport om anvendelsen af dette stykke for disse produkters vedkommende, og den kan lade rapporten ledsage af særlige foranstaltninger vedrørende bestemmelser om obligatorisk næringsdeklaration for disse produkter. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

2. Næringsdeklarationen kan desuden angive mængden af et eller flere af følgende elementer:
  - a) transfedtsyrer,
  - b) enkeltumættede fedtsyrer,
  - c) flerumættede fedtsyrer,
  - d) polyoler,
  - e) stivelse,
  - f) kostfibre,
  - g) protein,
  - h) vitaminer og mineraler som anført i bilag XI, del A, punkt 1, når de forekommer i betydelig mængde som defineret i bilag XI, del A, punkt 2.
3. Det er obligatorisk at deklarerer mængden af stoffer, der tilhører en af de i stk. 2 anførte kategorier af næringsstoffer eller udgør bestanddele deraf, når der anvendes en ernærings- og/eller sundhedsanprisning.
4. Listerne i stk. 1 og 2 kan ændres af Kommissionen. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

### *Artikel 30* **Beregning**

1. Energiværdien beregnes ved anvendelse af omregningsfaktorerne i bilag XII.

2. Omregningsfaktorer for vitaminer og mineraler som anført i bilag XI, del A, punkt 1, med henblik på en mere præcis beregning af indholdet af dem i fødevarer kan vedtages af Kommissionen og indsættes i bilag XII. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
3. De mængder af energi og næringsstoffer, der er omhandlet i artikel 29, stk. 1 og 2, skal henføre til fødevaren, således som den sælges.

Hvis det er hensigtsmæssigt, kan disse oplysninger gives for fødevaren i tilberedt stand, forudsat at tilberedningsmåden er beskrevet tilstrækkeligt detaljeret, og at oplysningerne vedrører fødevaren, således som den forudsættes konsumeret.

4. De deklarerede værdier skal være gennemsnitsværdier behørigt fastsat på et af følgende grundlag, alt efter tilfældet:
  - a) producentens analyse af fødevaren eller
  - b) en beregning udført på basis af kendte eller faktiske gennemsnitsværdier vedrørende de anvendte ingredienser eller
  - c) en beregning på basis af sædvanligvis fastlagte og accepterede data.

Der kan fastsættes gennemførelsesbestemmelser vedrørende deklARATIONEN af energi og næringsstoffer for så vidt angår præcisionen af de deklarerede værdier, f.eks. forskellene mellem de deklarerede tal og de tal, der konstateres ved offentlig kontrol, efter proceduren i artikel 49, stk. 2.

### *Artikel 31* **Udtryksformer**

1. Mængden af energi og næringsstoffer eller disses bestanddele, jf. artikel 29, stk. 1 og 2, angives ved anvendelse af de måleenheder, der er anført i bilag XIII, del A.
2. Mængden af energi og næringsstoffer, jf. stk. 1, angives pr. 100 g eller pr. 100 ml eller pr. portion, jf. dog artikel 32, stk. 2 og 3.
3. I den obligatoriske næringsdeklaration udtrykkes indholdet, alt efter hvad der er relevant, som procentdel af de referenceindtag, der er fastsat i bilag XI, del B, pr. 100 g eller pr. 100 ml eller pr. portion. Hvis indholdet af vitaminer og mineraler deklarerer, skal det ligeledes angives i procent af de referenceindtag, der er anført i bilag XI, del A, punkt 1.
4. En deklARATION af indholdet af polyoler og/eller stivelse og en deklARATION af indholdet af fedtsyretyper, bortset fra den obligatoriske deklARATION af indholdet af mættede fedtstyre, jf. artikel 29, stk. 1, litra b), udformes i overensstemmelse med bilag XIII, del B.

*Artikel 32*  
**Angivelse pr. portion**

1. Som supplement til næringsdeklarationen pr. 100 g eller pr. 100 ml, jf. artikel 31, stk. 2, kan oplysningerne gives pr. portion anført på etiketten, forudsat at antallet af portioner i pakningen er angivet.
2. Næringsdeklarationen må kun indeholde en angivelse pr. portion, hvis fødevarer er færdigpakket som en individuel portion.
3. Angivelse pr. portion som eneste angivelse for fødevarer, der præsenteres i emballage, der indeholder flere portioner af fødevarer, som ikke er færdigpakket som enkeltportioner, fastsættes af Kommissionen. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

*Artikel 33*  
**Supplerende udtryksformer**

1. Som supplement til de udtryksformer, der er omhandlet i artikel 31, stk. 2 og 3, kan der i næringsdeklarationen anvendes andre udtryksformer, forudsat at følgende væsentlige krav er opfyldt:
  - a) Udtryksformen har til formål at gøre fødevarerens bidrag til eller betydning for kostens energi- og næringsstofindhold lettere begribeligt for forbrugeren.
  - b) Den er baseret enten på harmoniserede referenceindtag eller, hvis sådanne ikke er fastlagt, på almindeligt anerkendt videnskabelig rådgivning om indtag af energi eller næringsstoffer.
  - c) Der foreligger dokumentation for, at gennemsnitsforbrugeren kan forstå og anvende oplysningerne, således som de er udformet.
2. Sådanne supplerende udtryksformer, jf. stk. 1, skal være identificeret som led i en national ordning, jf. artikel 44.

*Artikel 34*  
**Præsentationsmåder**

1. Oplysningerne omhandlet i artikel 31, stk. 2, vedrørende den obligatoriske næringsdeklaration skal være anført i det primære synsfelt. Hvor stofferne forekommer, angives oplysningerne samlet i et tydeligt format i følgende rækkefølge: energi, fedt, mættede fedtsyrer, kulhydrater, med særlig angivelse af sukkerarter, og salt.
2. Næringsdeklarationen vedrørende næringsstoffer omhandlet i artikel 29, stk. 2, angives samlet på ét sted og, hvor stofferne forekommer, i den rækkefølge, der er anført i bilag XIII, del C.

Når denne næringsdeklaration ikke er anført i det primære synsfelt, skal den samles i tabelform med tallene under hinanden, hvis pladsen tillader det. Er pladsen ikke tilstrækkelig, opstilles deklARATIONEN i lineær form.

3. Hvis den obligatoriske næringsdeklaration er angivet sammen med deklARATIONEN om næringsstoffer omhandlet i artikel 29, stk. 2, opstilles deklARATIONENS oplysninger om energi og næringsstoffer i givet fald i den rækkefølge, der er anført i bilag XIII, del C.
4. Hvis indholdet af energi eller næringsstof(fer) i et produkt er ubetydeligt, kan næringsdeklARATIONEN vedrørende disse elementer erstattes af en erklæring som f.eks. "Indeholder ubetydelige mængder af ..." i nær tilknytning til næringsdeklARATIONEN, hvis der findes en sådan.
5. Som led i en national ordning som omhandlet i artikel 44 kan næringsdeklARATIONEN præsenteres ved anvendelse af grafik eller symboler, forudsat at følgende væsentlige krav er opfyldt:
  - a) Sådanne præsentationsmåder må ikke vildlede forbrugeren.
  - b) Der foreligger dokumentation for, at gennemsnitsforbrugeren kan forstå sådanne præsentationsmåder.
6. Kommissionen kan fastsætte bestemmelser om andre aspekter af næringsdeklARATIONENS præsentationsmåder end dem, der er omhandlet i stk. 5. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

## KAPITEL V

### FRIVILLIG FØDEVAREINFORMATION

#### *Artikel 35*

#### **Krav**

1. Hvis der på frivillig basis gives fødevareinformation, der er omfattet af denne forordning, skal informationen overholde de relevante specifikke krav, der er fastsat i denne forordning.
2. Uden at særlige fællesskabsbestemmelser om mærkning derved tilsidesættes, anvendes stk. 3 og 4, når en fødevares oprindelsesland eller herkomststed frivilligt er anført for at oplyse forbrugeren om, at en fødevare har oprindelse i eller kommer fra Det Europæiske Fællesskab eller et givet land eller sted.
3. Hvis fødevarens oprindelsesland eller herkomststed ikke er det samme som den eller de primære ingrediensers, anføres ligeledes den eller de pågældende ingrediensers oprindelsesland eller herkomststed.

4. For kød, bortset fra okse- og kalvekød, kan det angivne oprindelsesland eller herkomststed være kun ét sted, hvis dyrene er blevet født, opdrættet og slagtet i et og samme land eller på et og samme sted. I andre tilfælde skal der oplyses om hvert af de forskellige steder, hvor dyrene er født, opdrættet og slagtet.
5. Kommissionen fastsætter gennemførelsesbestemmelser vedrørende anvendelsen af stk. 3. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.
6. Kommissionen kan fastsætte gennemførelsesbestemmelser vedrørende betingelser og kriterier for anvendelse af frivillige oplysninger. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

#### *Artikel 36*

#### ***Præsentationsmåder***

Frivillige oplysninger må ikke anføres, så det går ud over den plads, der er til rådighed for de obligatoriske oplysninger.

## **KAPITEL VI**

### **NATIONALE BESTEMMELSER**

#### *Artikel 37*

#### ***Princip***

Medlemsstaterne må kun vedtage bestemmelser om fødevareinformation, når det er tilladt i medfør af denne forordning.

#### *Artikel 38*

#### ***Nationale bestemmelser om supplerende obligatoriske oplysninger***

1. Som supplement til de obligatoriske oplysninger, jf. artikel 9, stk. 1, og artikel 10, kan medlemsstaterne efter proceduren i artikel 42 kræve supplerende obligatoriske oplysninger om specifikke typer eller kategorier af fødevarer, der er begrundet i hensyn til:
  - a) beskyttelse af folkesundheden,
  - b) beskyttelse af forbrugerne,
  - c) bekæmpelse af svig,



- d) beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret samt angivelser af herkomststed, kontrollerede oprindelsesbetegnelser og bekæmpelse af illoyal konkurrence.
2. Medlemsstaterne kan kun indføre obligatorisk angivelse af fødevarers oprindelsesland eller herkomststed i henhold til stk. 1, hvis forbindelsen mellem visse af fødevarens kvaliteter og dens oprindelse eller herkomst er dokumenteret. Når medlemsstaterne meddeler Kommissionen sådanne foranstaltninger, fremlægger de dokumentation for, at de fleste forbrugere tillægger en sådan oplysning stor værdi.

#### *Artikel 39*

#### ***Mælk og mejeriprodukter***

Medlemsstaterne kan fastsætte undtagelser fra artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 2, for mælk og mejeriprodukter, der er tappet i glasflasker, som er beregnet til genbrug.

De tilsender straks Kommissionen disse bestemmelser.

#### *Artikel 40*

#### ***Alkoholholdige drikkevarer***

Indtil der er vedtaget fællesskabsbestemmelser som omhandlet i artikel 20, litra e), kan medlemsstaterne opretholde nationale bestemmelser om angivelse af ingredienser i drikkevarer, der indeholder mere end 1,2 volumenprocent alkohol.

#### *Artikel 41*

#### ***Nationale foranstaltninger vedrørende ikke-færdigpakkede fødevarer***

1. For fødevarer, der udbydes til den endelige forbruger og til storkøkkener uden at være færdigpakkede, eller for fødevarer, der pakkes på salgsstedet på anmodning af køberen eller er færdigpakkede med henblik på øjeblikkeligt salg, kan medlemsstaterne fastsættes nærmere regler for angivelse af de i artikel 9 og artikel 10 omhandlede oplysninger.
2. Medlemsstaterne kan bestemme, at nogle af oplysningerne omhandlet i stk. 1 ikke gøres obligatoriske, bortset fra oplysningerne omhandlet i artikel 9, stk. 1, litra c), når blot forbrugeren eller storkøkkenet får tilstrækkelige oplysninger.
3. Medlemsstaterne tilsender straks Kommissionen bestemmelserne omhandlet i stk. 1 og 2.

#### *Artikel 42*

#### ***Underretningsprocedure***

1. Når der henvises til denne artikel, underretter en medlemsstat, der finder det nødvendigt at vedtage ny lovgivning, på forhånd Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de påtænkte foranstaltninger, samtidig med at den anfører, hvilke motiver der ligger til grund herfor.

2. Kommissionen hører Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed, der er nedsat ved artikel 58, stk. 1, i forordning (EF) nr. 178/2002, hvis Kommissionen finder en høring formålstjenlig, eller hvis en medlemsstat anmoder herom.
3. Den pågældende medlemsstat kan først træffe de påtænkte foranstaltninger tre måneder efter den i stk. 1 omhandlede underretning, forudsat at den ikke har modtaget en negativ udtalelse fra Kommissionen.
4. Er Kommissionens udtalelse negativ, indleder Kommissionen inden udløbet af fristen på tre måneder proceduren i artikel 49, stk. 2, med henblik på at afgøre, hvorvidt de påtænkte foranstaltninger kan gennemføres. Kommissionen kan kræve, at der foretages visse ændringer af de påtænkte foranstaltninger. Den pågældende medlemsstat kan først træffe de påtænkte foranstaltninger, når Kommissionen har vedtaget sin endelige beslutning.
5. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter<sup>30</sup> finder ikke anvendelse på foranstaltninger, der er omfattet af underretningsproceduren i stk. 1-4.

*Artikel 43*  
**Nærmere bestemmelser**

Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser om anvendelsen af dette kapitel. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter proceduren i Artikel 49, stk. 2.

## KAPITEL VII

### UDFORMNING AF NATIONALE ORDNINGER

*Artikel 44*  
**Nationale ordninger**

1. Medlemsstaterne kan vedtage, anbefale eller på anden vis give deres tilslutning til nationale ordninger, der udelukkende består af ikke-bindende regler, f.eks. anbefalinger, retningslinjer, standarder alle andre ikke-bindende regler (i det følgende benævnt "nationale ordninger"), som har til formål at sikre anvendelsen af følgende bestemmelser i overensstemmelse med de væsentlige krav, der er fastsat deri:
  - a) artikel 33, stk. 2, for så vidt angår supplerende udtryksformer i næringsdeklarationen,
  - b) artikel 34, stk. 5, for så vidt angår næringsdeklarationens præsentationsmåde.

---

<sup>30</sup> EFT L 204 af 21.7.1998, s. 37.

2. Kommissionen kan beslutte, at der kan gennemføres nationale ordninger vedrørende andre bestemmelser i fødevareinformationslovgivningen end dem, der er anført i stk. 1, og fastsætte de relevante væsentlige krav. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49 stk. 3.
3. Nationale ordninger kan udformes af medlemsstaterne på eget initiativ eller på anmodning af aktører i overensstemmelse med de generelle principper og krav i denne forordnings kapitel II og III og:
  - a) som et resultat af solid forbrugerforskning og
  - b) efter omfattende høring af en bred vifte af aktører og udnyttelse af bedste praksis.
4. Nationale ordninger skal omfatte relevante mekanismer med henblik på at forbrugerne kan identificere fødevarer, der er mærket i overensstemmelse med nationale ordninger, samt mekanismer til at overvåge, i hvor høj grad ordningen overholdes, og til at vurdere, hvilke virkninger ordningen har.
5. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen de nærmere oplysninger om de nationale ordninger omhandlet i stk. 1, herunder en identifikator for fødevarer, der er mærket i overensstemmelse med den nationale ordning. Kommissionen offentliggør disse oplysninger, bl.a. på et websted, der er oprettet til formålet.
6. Kommissionen fremmer og tilrettelægger udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne indbyrdes og med Kommissionen om spørgsmål i forbindelse med vedtagelse og gennemførelse af de nationale ordninger. Kommissionen tilskynder aktørerne til at deltage i udvekslingen via Den Rådgivende Gruppe for Fødevarekæden, Dyresundhed og Plantesundhed, der er nedsat ved Kommissionens afgørelse 2004/613/EF af 6. august 2004 om oprettelse af en rådgivende gruppe for fødevarekæden, dyresundhed og plantesundhed<sup>31</sup>.
7. Kommissionen kan efter høring af medlemsstaterne vedtage retningslinjer for anvendelsen af denne artikel.

#### *Artikel 45*

#### ***Overensstemmelsesformodning***

1. Fødevareinformation, der gives i overensstemmelse med en national ordning, formodes at være i overensstemmelse med de væsentlige krav omhandlet i artikel 44, stk. 1 og 2.
2. Anvendelse af nationale ordninger må ikke medføre hindringer for varernes frie bevægelighed.

---

<sup>31</sup> EUT L 275 af 25.8.2004, s. 17.

*Artikel 46*  
**Fællesskabsforanstaltninger**

1. Hvis en national ordning efter Kommissionens opfattelse ikke er i overensstemmelse med denne forordning, kan Kommissionen efter at have orienteret komitéen omhandlet i artikel 49, stk. 1, vedtage en beslutning, hvori den anmoder en medlemsstat om at ophæve eller ændre den nationale ordning.
2. Kommissionen kan vedtage gennemførelsesbestemmelser til artikel 44, stk. 1 og 2. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

*Artikel 47*  
**Gennemførelsesbestemmelser**

Kommissionen kan fastsætte nærmere bestemmelser om anvendelsen af dette kapitel. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter proceduren i artikel 49, stk. 2.

## KAPITEL VIII

### GENNEMFØRELSESBESTEMMELSER, ÆNDRINGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

*Artikel 48*  
**Tekniske tilpasninger**

Uden at bestemmelserne i artikel 10, stk. 2, og artikel 22, stk. 2, om ændringer af bilag II og III derved tilsidesættes, kan bilagene ændres af Kommissionen. Sådanne foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i denne forordning ved at supplere den, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 49, stk. 3.

*Artikel 49*  
**Udvalgsprocedure**

1. Kommissionen bistås af Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.  
  
Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF, fastsættes til tre måneder.
3. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1-4, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

4. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1, 2, 4 og 6, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.

#### *Artikel 50*

#### ***Ændringer af forordning (EF) nr. 1924/2006***

Artikel 7, stk. 1 og 2, i forordning (EF) nr. 1924/2006 affattes således:

"Deklarationspligten og de nærmere bestemmelser herfor i henhold til [kapitel IV, afdeling 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. ...]\* finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med en ernærings- og/eller sundhedsanprisning, undtagen ved generiske reklamer.

Desuden skal mængden af det eller de stoffer, som ernærings- eller sundhedsanprisningen vedrører, og som ikke fremgår af næringsdeklarationen, angives i samme synsfelt som næringsdeklarationen og angives i overensstemmelse med artikel 30, 31 og 32 i [forordning (EF) nr. ...].

\* EUT L [...] af dd/mm/åååå, s. [...]"

#### *Artikel 51*

#### ***Ændringer af forordning (EF) nr. 1925/2006***

1. Artikel 6, stk. 6, i forordning (EF) nr. 1925/2006 affattes således:

"6. Tilsætning af et vitamin eller et mineral til fødevarer medfører, at det pågældende vitamin eller mineral forekommer i mindst en betydelig mængde, hvor denne er defineret, i henhold til [del A, punkt 2, i bilag XI til forordning (EF) nr. ...]\*. Minimumsmængder, herunder eventuelt lavere mængder ved fravigelse fra den ovennævnte betydelige mængde for bestemte fødevarer eller fødevarekategoriers vedkommende, vedtages efter proceduren i artikel 14, stk. 2.

\* EUT L [...] af dd/mm/åååå, s. [...]"

2. Artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1925/2006 affattes således:

"3. Næringsdeklaration på produkter tilsat vitaminer og mineraler, der er omfattet af denne forordning, er obligatorisk. Deklarationen skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i artikel 29, stk. 1, i [forordning (EF) nr. ...], samt en angivelse af de samlede mængder af de tilsatte vitaminer og mineraler efter tilsætning til fødevaren."

#### *Artikel 52*

#### ***Ophævelse***

1. Direktiv 2000/13/EØF, 87/250/EF, 94/54/EF, 1999/10/EF, 2002/67/EF, 2004/77/EF og forordning (EF) nr. 608/2004 ophæves med virkning fra denne forordnings ikrafttrædelse.

2. Direktiv 90/496/EØF ophæves med virkning fra [5 år efter ikrafttrædelsen].
3. Henvisninger til de ophævede retsakter betragtes som henvisninger til nærværende forordning.

*Artikel 53*  
***Ikrafttrædelse***

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 14, stk. 1, anvendes fra [*den første dag i måneden 3 år efter ikrafttrædelsen*].

Artikel 29-34 anvendes fra [*den første dag i måneden 3 år efter ikrafttrædelsen*], undtagen for fødevarer mærket af ledere af fødevarevirksomheder, som på ikrafttrædelsesdatoen har mindre end 10 ansatte, og hvis årlige omsætning og/eller årsbalance i alt ikke overstiger 2 mio. EUR, idet de for disse virksomheders vedkommende anvendes fra [*den første dag i måneden 5 år efter ikrafttrædelsen*].

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Europa-Parlamentets vegne*  
*Formand*

*På Rådets vegne*  
*Formand*

## **BILAG I**

### **SÆRLIGE DEFINITIONER**

#### **Jf. artikel 2, stk. 4**

1. Ved "næringsdeklaration" forstås oplysning om:
  - a) energiværdi eller
  - b) energiværdi og et eller flere af følgende næringsstoffer:
    - Fedt,
    - Kulhydrat,
    - Kostfibre,
    - Protein,
    - Salt,
    - vitaminer og mineraler som anført i bilag XI, del A, punkt 1, når de forekommer i betydelig mængde som defineret i bilag XI, del A, punkt 2.
2. Ved "fedt" forstås det samlede indhold af lipider, herunder phosphorlipider.
3. Ved "mættede fedtsyrer" forstås fedtsyrer uden dobbeltbinding.
4. Ved "transfedtsyrer" forstås fedtsyrer med mindst én ikke-konjugeret (dvs. afbrudt af mindst én methylen-gruppe) kulstof-kulstof-dobbelbinding i trans-konfigurationen.
5. Ved "enkeltumættede fedtsyrer" forstås fedtsyrer med én cis-dobbelbinding.
6. Ved "flerumættede fedtsyrer" forstås alle fedtsyrer med cis, cis-methylen-afbrudte dobbeltbindinger
7. Ved "kulhydrat" forstås ethvert kulhydrat, som nedbrydes i menneskets stofskifte, herunder polyoler.
8. Ved "sukkerarter" forstås alle monosaccharider og disaccharider, som forekommer i fødevarer, med undtagelse af polyoler.
9. Ved "polyoler" forstås alkoholer, der indeholder mere end to hydroxylgrupper.
10. Ved "protein" forstås proteinindholdet beregnet efter formlen: protein = totalt Kjeldahl-nitrogen  $\times$  6,25.
11. Ved "salt" forstås saltindholdet beregnet efter formlen: salt = natrium  $\times$  2,5.

12. Ved "gennemsnitsværdi" forstås den værdi, der bedst repræsenterer den mængde næringsstof, som en given fødevarer indeholder, og ved hvilken der tages hensyn til den mængde, der skyldes sæsonmæssige variationer, forbrugsmønstre og andre faktorer, som kan have indflydelse på den faktiske værdi.
13. Ved "primært synsfelt" forstås det synsfelt, der med størst sandsynlighed vises eller er synligt under normale eller sædvanlige salgs- eller brugsvilkår.



## **BILAG II**

### **INGREDIENSER, DER FORÅRSAGER ALLERGIER ELLER INTOLERANS**

1. Glutenholdige kornprodukter (dvs. hvede, rug, byg, havre, spelt, kamut eller hybridiserede stammer heraf) og produkter på basis heraf, undtagen:
  - a) glucosesirup på basis af hvede, herunder dextrose<sup>32</sup>,
  - b) maltodextriner på basis af hvede<sup>1</sup>,
  - c) glucosesirup på basis af byg,
  - d) kornprodukter, der anvendes til fremstilling af landbrugsdestillater eller landbrugsethanol til spiritus og andre drikkevarer med et alkoholindhold på over 1,2 % vol.
2. Krebsdyr og produkter på basis af krebsdyr.
3. Æg og produkter på basis af æg.
4. Fisk og produkter på basis af fisk, undtagen:
  - a) fiskegelatine anvendt som bærestof for vitamin- eller carotenoidpræparater,
  - b) fiskegelatine eller ægte husblas, der anvendes som klaringsmiddel i øl og vin.
5. Jordnødder og produkter på basis af jordnødder.
6. Soja og produkter på basis af soja, undtagen:
  - a) fuldstændig raffineret sojaolie og -fedt<sup>1</sup>,
  - b) naturlige blandede tocopheroler (E 306), naturligt D-alpha-tocopherol, naturligt D-alpha-tocopherolacetat, naturligt D-alpha-tocopherolsuccinat hidrørende fra soja,
  - c) phytosteroler og phytosterolestere fremstillet af vegetabiliske olier hidrørende fra soja,
  - d) phytostanolestere fremstillet af vegetabiliske steroler hidrørende fra soja.
7. Mælk og produkter på basis af mælk (herunder laktose), undtagen:
  - a) valle, der anvendes til fremstilling af landbrugsdestillater eller landbrugsethanol til spiritus og andre drikkevarer med et alkoholindhold på over 1,2 % vol.,
  - b) lactitol.

---

<sup>32</sup> Det gælder også produkter på basis heraf, hvis forarbejdningen af dem ikke kan tænkes at have øget den af autoriteten skønsmæssigt ansatte allergenicitet af det produkt, de hidrører fra.

8. Nødder, dvs. mandler (*Amygdalus communis* L.), hasselnødder (*Corylus avellana*), valnødder (*Juglans regia*), cashewnødder (*Anacardium occidentale*), pekannødder (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), paranødder (*Bertholletia excelsa*), pistacienødder (*Pistacia vera*), queenslandnødder (*Macadamia ternifolia*) og produkter på basis heraf, undtagen:
  - a) nødder, der anvendes til fremstilling af landbrugsdestillater eller landbrugsethanol til spiritus og andre drikkevarer med et alkoholindhold på over 1,2 % vol.
9. Selleri og produkter på basis af selleri.
10. Sennep og produkter på basis af sennep.
11. Sesamfrø og produkter på basis af sesamfrø.
12. Svovldioxid og sulfitter i koncentrationer på over 10 mg/kg eller 10 mg/liter udtrykt som SO<sub>2</sub>.
13. Lupin og produkter på basis af lupin.
14. Bløddyr og produkter på basis af bløddyr.

### BILAG III

#### FØDEVARER, HVIS MÆRKNING SKAL OMFATTE EN ELLER FLERE SUPPLERENDE OPLYSNINGER

FØDEVARETYPE ELLER -KATEGORI	OPLYSNING
<b>1. FØDEVARER EMBALLERET VED BRUG AF BESTEMTE GASSER</b>	
1.1 Fødevarer, hvis holdbarhed er forlænget ved brug af emballagegas i medfør af Rådets direktiv 89/107/EØF <sup>33</sup>	"Pakket i beskyttende atmosfære"
<b>2. FØDEVARER, DER INDEHOLDER SØDESTOFFER</b>	
2.1 Fødevarer, der indeholder et eller flere sødestoffer som tilladt i henhold til direktiv 89/107/EØF	"indeholder sødestof(fer)"; denne oplysning placeres tæt ved fødevarebetegnelsen
2.2 Fødevarer, der både er tilsat sukker og indeholder et eller flere sødestoffer som tilladt i henhold til direktiv 89/107/EØF	"indeholder sukker og sødestof(fer)"; denne oplysning placeres tæt ved fødevarebetegnelsen
2.3 Fødevarer, der indeholder aspartam som tilladt i henhold til direktiv 89/107/EØF	"indeholder en phenylalaninkilde"
2.4 Fødevarer, hvis indhold af polyoler udgør over 10 % som tilladt i henhold til direktiv 89/107/EØF	"overdreven indtagelse kan virke afførende"
<b>3. FØDEVARER, DER INDEHOLDER GLYCYRRHIZINSYRE ELLER AMMONIUMSALT HERAF</b>	
3.1 Konfekturer eller drikkevarer, der indeholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumsalt heraf som følge af tilsætning af selve stoffet/stofferne eller lakridsplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i en koncentration på 100 mg/kg eller 10 mg/l eller derover	Angivelsen "indeholder lakrids" indsættes umiddelbart efter ingredienslisten, medmindre angivelsen "lakrids" i forvejen fremgår af ingredienslisten eller af fødevarebetegnelsen. Hvis der ikke er en ingrediensliste, skal oplysningen placeres tæt ved fødevarebetegnelsen.
3.2 Konfekturer, der indeholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumsalt heraf som følge af tilsætning af selve stoffet/stofferne eller lakridsplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i en koncentration på 4 g/kg eller derover	Angivelsen "indeholder lakrids - personer, der lider af forhøjet blodtryk, bør undgå for stort indtag" indsættes umiddelbart efter ingredienslisten. Hvis der ikke er en ingrediensliste, skal oplysningen placeres tæt ved fødevarebetegnelsen.

<sup>33</sup> EFT L 40 af 11.2.1989, s. 27.

<p>3.3 Drikkevarer, der indeholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumsalt heraf som følge af tilsætning af selve stoffet/stofferne eller lakridsplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i koncentrationer på 50 mg/l eller derover eller på 300 mg/l eller derover ved drikkevarer med et alkoholindhold på over 1,2 % vol.<sup>34</sup>.</p>	<p>Angivelsen "indeholder lakrids - personer, der lider af forhøjet blodtryk, bør undgå for stort indtag" indsættes umiddelbart efter ingredienslisten. Hvis der ikke er en ingrediensliste, skal oplysningen placeres tæt ved fødevarebetegnelsen.</p>
<p><b>4. DRIKKEVARER MED HØJT KOFFEININDHOLD</b></p>	
<p>4.1 Drikkevarer - undtagen drikkevarer fremstillet af kaffe, te, kaffeekstrakt eller teekstrakt, hvis fødevarebetegnelsen indeholder ordet "kaffe" eller "te" - som</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– er bestemt til forbrug uden yderligere forarbejdning eller tilberedning og indeholder mere koffein end 150 mg/l, uanset kilden, eller</li> <li>– er i koncentreret eller tørret form og efter rekonstituering indeholder mere koffein end 150 mg/l, uanset kilden</li> </ul>	<p>"Højt koffeinindhold" i samme synsfelt som drikkevarens betegnelse efterfulgt af en henvisning i parentes i overensstemmelse med denne forordnings artikel 14, stk. 5, til koffeinindholdet udtrykt i mg/100 ml</p>

<sup>34</sup> Værdierne gælder for produkterne, som de udbydes klar til brug, eller som er rekonstituerede ifølge producentens anvisninger.

<b>5. FØDEVARER TILSAT PHYTOSTEROLER, PHYTOSTEROLESTERE, PHYTOSTANOLER OG/ELLER PHYTOSTANOLESTERE</b>	
5.1 Fødevarer eller fødevarer ingredienser tilsat phytosteroler, phytosterolestere, phytostanoler og/eller phytostanolestere	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) "tilsat plantesteroler" eller "tilsat plantestanol" i samme synsfelt som fødevarebetegnelsen</li> <li>2) indholdsmængden af tilsatte phytosteroler, phytosterolestere, phytostanoler eller phytostanolestere (udtrykt i % eller som g frie plantesteroler/plantestanol pr. 100 g eller 100 ml af fødevaren) skal anføres i ingredienslisten</li> <li>3) en erklæring om, at fødevaren udelukkende er beregnet til personer, der ønsker at sænke kolesterolindholdet i blodet</li> <li>4) en erklæring om, at patienter, der indtager kolesterolsænkende medicin, kun bør bruge produktet under lægeligt tilsyn</li> <li>5) en let synlig erklæring om, at fødevaren måske ikke er ernæringsmæssigt egnet til gravide eller ammende kvinder samt børn under fem år</li> <li>6) vejledning om, at fødevaren skal anvendes som led i en afbalanceret og varieret kost, der bl.a. omfatter regelmæssigt konsum af frugter og grøntsager som et bidrag til at opretholde carotenoid-niveauerne</li> <li>7) i samme synsfelt som erklæringen under nr. 3) en erklæring om, at indtag på over 3 g pr. dag af tilsatte plantesteroler/plantestanol bør undgås</li> <li>8) en definition af en portion af den pågældende fødevarer eller fødevarer ingrediens (helst i g eller ml) med angivelse af den mængde plantesterol/plantestanol, den enkelte portion indeholder</li> </ol>

## **BILAG IV**

### **FØDEVARER, DER ER FRITAGET FOR KRAVET OM OBLIGATORISK NÆRINGSDEKLARATION**

- uforarbejdede produkter, der kun indeholder én ingrediens eller kategori af ingredienser,
- forarbejdede produkter, der som eneste forarbejdning er røget eller modnet, og som kun indeholder én ingrediens eller kategori af ingredienser,
- drikkevand, herunder drikkevand, der udelukkende er tilsat kuldioxid og/eller aromaer,
- krydderurter, krydderier eller blandinger heraf,
- salt og erstatninger herfor,
- produkter omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/4/EF af 22. februar 1999 om kaffeekstrakter og cikorieekstrakter<sup>35</sup>, hele eller malede kaffebønner og hele eller malede koffeinfri kaffebønner,
- urtete, te, koffeinfri te, pulverte eller teekstrakt, koffeinfri pulverte eller teekstrakt, som ikke indeholder tilsatte ingredienser,
- gæret eddike og eddikeerstatninger, inkl. dem, der udelukkende er tilsat aromaer,
- aromaer,
- fødevaretilsætningsstoffer,
- tekniske hjælpestoffer,
- fødevareenzymmer,
- gelatine,
- sammensatte midler, der får marmelade, gelé og lign. til at stivne,
- gær,
- fødevarer i emballage eller beholder, hvis største overflade har et areal på mindre end 25 cm<sup>2</sup>,
- fødevarer, der sælges af privatpersoner i forbindelse med lejlighedsvis aktiviteter og ikke som en del af en virksomhed, hvis aktiviteter indebærer en vis kontinuitet og en vis grad af organisation,

---

<sup>35</sup> EFT L 66 af 13.3.1999, s. 26.

- fødevarer, der leveres direkte fra producenten af små mængder produkter til den endelige forbruger eller til lokale detailvirksomheder, der leverer direkte til den endelige forbruger,
- fødevarer i indre emballage ikke bestemt til salg uden yderemballagen (næringsdeklarationen skal anføres på yderemballagen, medmindre fødevaren tilhører de kategorier af fødevarer, der er fritaget i henhold til dette bilag).

## **BILAG V**

### **FØDEVARENS BETEGNELSE OG SÆRLIGE LEDSAGENDE OPLYSNINGER**

#### **DEL A – FØDEVARENS BETEGNELSE**

1. Det er tilladt at anvende den fødevarerbetegnelse i markedsføringsmedlemsstaten, hvorunder varen lovligt fremstilles og markedsføres i producentmedlemsstaten.

Hvis anvendelsen af denne forordnings øvrige bestemmelser, herunder artikel 9, ikke er tilstrækkelig til, at forbrugerne i markedsføringsmedlemsstaten kan gøre sig bekendt med fødevarerens egentlige art og kan skelne den fra andre fødevarer, som den kunne forveksles med, skal fødevarerbetegnelsen dog suppleres med yderligere beskrivende oplysninger, der anføres i tilknytning til fødevarerbetegnelsen.

2. I ekstraordinære tilfælde må producentmedlemsstatens fødevarerbetegnelse ikke anvendes i markedsføringsmedlemsstaten, fordi den fødevarerbetegnelse, der vedrører, i henseende til sin sammensætning eller fremstilling adskiller sig så meget fra den fødevarerbetegnelse, der er kendt under denne betegnelse, at bestemmelserne i punkt 1 ikke er tilstrækkelige til at sikre korrekt oplysning af køberne i markedsføringsmedlemsstaten.
3. En betegnelse, der er beskyttet af intellektuel ejendomsret, et varemærke eller et fantasinavn kan ikke træde i stedet for fødevarerbetegnelsen.

#### **DEL B – OBLIGATORISKE OPLYSNINGER, DER LEDSAGER FØDEVAREBETEGNELSEN**

1. Fødevarerbetegnelsen skal omfatte eller ledsages af oplysninger om fødevarerens fysiske tilstand eller den særlige behandling, som fødevareren har undergået (f.eks. i pulverform, frysetørret, dybfrosset, koncentreret, røget), i de tilfælde, hvor undladelse af denne oplysning ville kunne vildlede køberne.
2. Fødevarer, som er blevet behandlet med ioniserende stråling, skal forsynes med en af følgende angivelser:

"bestrålet" eller "strålekonserveret" eller "behandlet med ioniserende stråling" eller "konserveret med ioniserende stråling".



## DEL C - SÆRLIGE KRAV VEDRØRENDE BETEGNELSEN "HAKKET KØD"

1. Kriterier for sammensætningen i dagsproduktionen som gennemsnit:

	<b>Fedtindhold</b>	<b>Bindevæv/ kødprotein-forhold</b>
- hakket magert kød	≤ 7 %	≤ 12
- hakket rent oksekød	≤ 20 %	≤ 15
- hakket kød med svinekød	≤ 30 %	≤ 18
- hakket kød af andre dyrearter	≤ 25 %	≤ 15

2. Uanset afsnit V, kapitel IV, i bilag III til forordning (EF) nr. 853/2004 skal mærkningen desuden indeholde følgende angivelse:
- "Fedtindhold mindre end...",
  - "Bindevæv/kødprotein-forhold mindre end ...".
3. Medlemsstaterne kan tillade, at hakket kød, der ikke overholder kriterierne i punkt 1, markedsføres på det nationale marked med et nationalt mærke, som ikke kan forveksles med de mærker, der er foreskrevet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EF) nr. 853/2004.

## BILAG VI

### ANGIVELSE AF OG BETEGNELSE FOR INGREDIENSER

#### DEL A - SÆRLIGE BESTEMMELSER OM ANGIVELSE AF INGREDIENSER I RÆKKEFØLGE EFTER FALDENDE VÆGT

Ingredienskategori	Bestemmelse om angivelse efter vægt
1. Tilsat vand og flygtige ingredienser	Anføres efter deres vægt i færdigvaren. Den mængde vand, der er tilsat som ingrediens i en fødevarer, beregnes ved fra færdigvarens samlede indhold at fradrage den samlede mængde af de øvrige anvendte ingredienser. Man kan undlade at tage denne mængde i betragtning, såfremt den ikke overstiger 5 vægtprocent af færdigvaren.
2. Ingredienser, der anvendes i koncentreret eller tørret form, og som rekonstrueres under fremstillingen	Kan anføres efter deres mængdeforhold før koncentrerings eller tørringen
3. Ingredienser i koncentrerede eller tørrede levnedsmidler, som skal rekonstrueres ved tilsætning af vand	Kan anføres efter deres mængdeforhold i det rekonstruerede produkt, forudsat at ingredienslisten ledsages af en oplysning som "ingredienser i det rekonstruerede produkt" eller "ingredienser i det forbrugsklare produkt"
4. Frugter, grøntsager eller svampe, hvoraf ingen vægtmæssigt udgør en hovedbestanddel, og hvis mængdeforhold kan variere, når de anvendes blandet som ingredienser i en fødevarer	Kan grupperes i ingredienslisten under betegnelsen "frugt", "grøntsager" eller "svampe" efterfulgt af angivelsen "i variabelt mængdeforhold" umiddelbart efterfulgt af en opregning af de pågældende frugter, grøntsager eller svampe. I så fald angives blandingen i ingredienslisten i overensstemmelse med artikel 19, stk. 1, på grundlag af de anvendte frugters, grøntsagers eller svampes samlede vægt.
5. Krydderi- og krydderurtblandinger, hvoraf ingen vægtmæssigt udgør en hovedbestanddel	Kan anføres i en anden rækkefølge, forudsat at ingredienslisten ledsages af en oplysning som "i variabelt mængdeforhold"
6. Ingredienser, der udgør mindre end 2 % af færdigvaren	Kan anføres i en anden rækkefølge efter de øvrige ingredienser

Ingredienskategori	Bestemmelse om angivelse efter vægt
7. Ingredienser, der svarer til hinanden eller kan erstatte hinanden, og som kan anvendes til fremstilling eller tilberedning af en fødevarer uden at ændre dens sammensætning, art eller opfattede værdi, forudsat at de udgør mindre end 2 % af færdigvaren	Kan angives i ingredienslisten med angivelsen "indeholder ... og/eller ...", hvis mindst én af ikke over to ingredienser forekommer i færdigvaren. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på de fødevarerilsætningsstoffer og ingredienser, der er anført i del C i dette bilag.

**DEL B - ANGIVELSE AF VISSE INGREDIENSER VED HJÆLP AF EN KATEGORIBETEGNELSE I STEDET FOR EN SPECIFIK BETEGNELSE**

Ingredienser, der henhører under en af nedenstående fødevarer kategorier, og som indgår i en anden fødevarer, kan betegnes alene ved denne kategoris betegnelse.

Afgrænsning af fødevarer kategori	Betegnelse
1. Raffinerede olier, bortset fra olivenolie	<p>"Olie", suppleret med:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– enten benævnelsen "vegetabilsk" eller "animalsk"</li> <li>– eller angivelse af den specifikke vegetabilsk eller animalske oprindelse.</li> </ul> <p>Benævnelsen "hærdet" skal ledsage angivelsen af en hærdet olie, medmindre mængden af mættede fedtsyrer og transfedtsyrer fremgår af næringsdeklarationen.</p>

Afgrænsning af fødevarekategori	Betegnelse
2. Raffinerede fedtstoffer	<p>"Fedtstof", suppleret med:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– enten benævnelsen "vegetabilsk" eller "animalsk"</li> <li>– eller angivelse af den specifikke vegetabiliske eller animalske oprindelse.</li> </ul> <p>Benævnelsen "hærdet" skal ledsage angivelsen af et hærdet fedtstof, medmindre mængden af mættede fedtsyrer og transfedtsyrer fremgår af næringsdeklarationen.</p>
3. Blandinger af mel, der hidrører fra to eller flere kornsorter	"Mel", fulgt af en opregning af de kornsorter, det hidrører fra, opstillet efter faldende vægt
4. Uforarbejdet stivelse og stivelse, der er modificeret ved fysiske processer eller ved hjælp af enzymer	"Stivelse"
5. Enhver fiskeart, hvor fisken indgår som ingrediens i en anden fødevare, og med forbehold af at betegnelsen og præsentationsmåden for denne fødevare ikke henviser til en bestemt fiskeart	"Fisk"
6. Alle ostetyper, når osten eller osteblandingen indgår som ingrediens i en anden fødevare, og med forbehold af at betegnelsen og præsentationsmåden for denne fødevare ikke henviser til en bestemt type ost	"Ost"
7. Alle krydderier, som ikke overstiger 2 % af fødevarens vægt	"Krydderi(er)" eller "krydderiblanding"
8. Alle krydderurter eller dele af krydderurter, som ikke overstiger 2 % af fødevarens vægt	"Krydderurt(er)" eller "blanding af krydderurter"
9. Alle former for gummiprodukter, der anvendes til fremstilling af gummibase til tyggegummi	"Gummibase"

Afgrænsning af fødevarekategori	Betegnelse												
10. Rasp af enhver oprindelse	"Rasp"												
11. Alle kategorier af saccharose	"Sukker"												
12. Vandfri dextrose eller dextrosemonohydrat	"Dextrose"												
13. Glucosesirup og dehydreret glucosesirup	"Glucosesirup"												
14. Alle mælkeproteiner (kasein, kaseinat og valleproteiner) samt blandinger heraf	"Mælkeproteiner"												
15. Presset kakaosmør, expellerkakaosmør eller raffineret kakaosmør	"Kakaosmør"												
16. Alle vintyper som defineret i Rådets forordning (EF) nr. 1493/1999	"Vin"												
<p>17. Skeletmuskulatur<sup>36</sup> af pattedyr og fugle, der er anerkendt som egnet til konsum, inklusive det naturligt indeholdte eller omliggende væv, med et indhold af fedtstoffer og bindevæv, der ikke overstiger de værdier, som er fastsat nedenfor, når kødet udgør en ingrediens i en anden fødevare. Denne definition omfatter ikke produkter, der er omfattet af definitionen af "maskinsepareret kød".</p> <p>Maksimumsgrænser for indhold af fedtstoffer og af bindevæv for ingredienser, der betegnes med kategorien "...kød"</p> <table border="1" data-bbox="183 1265 917 1706"> <thead> <tr> <th data-bbox="183 1265 566 1400"><i>Art</i></th> <th data-bbox="566 1265 750 1400"><i>Fedtstoffer (%)</i></th> <th data-bbox="750 1265 917 1400"><i>Bindevæv<sup>38</sup> (%)</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="183 1422 566 1579">Pattedyr (undtagen kanin og svin) og blandinger af forskellige arter, hvoraf hovedparten er pattedyr</td> <td data-bbox="566 1422 750 1579">25</td> <td data-bbox="750 1422 917 1579">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="183 1601 566 1646">Svin</td> <td data-bbox="566 1601 750 1646">30</td> <td data-bbox="750 1601 917 1646">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="183 1668 566 1706">Fugle og kaniner</td> <td data-bbox="566 1668 750 1706">15</td> <td data-bbox="750 1668 917 1706">10</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Art</i>	<i>Fedtstoffer (%)</i>	<i>Bindevæv<sup>38</sup> (%)</i>	Pattedyr (undtagen kanin og svin) og blandinger af forskellige arter, hvoraf hovedparten er pattedyr	25	25	Svin	30	25	Fugle og kaniner	15	10	<p>"...kød", hvor det samtidig angives<sup>37</sup>, hvilke(n) dyreart(er) det hidrører fra</p>
<i>Art</i>	<i>Fedtstoffer (%)</i>	<i>Bindevæv<sup>38</sup> (%)</i>											
Pattedyr (undtagen kanin og svin) og blandinger af forskellige arter, hvoraf hovedparten er pattedyr	25	25											
Svin	30	25											
Fugle og kaniner	15	10											

<sup>36</sup> Mellemgulv og tyggemusklér er skeletmuskulatur, mens hjerte, tunge, andre muskler i hovedet end tyggemusklér, forknæled, haseled og hale ikke er det.

<sup>37</sup> Ved mærkning på engelsk kan i stedet for denne betegnelse anvendes ingrediensens generiske navn for den pågældende dyreart.

<sup>38</sup> Indholdet af bindevæv beregnes ud fra forholdet mellem kollagenindholdet og kødproteinindholdet. Kollagenindholdet er otte gange større end hydroxyprolinindholdet.

Afgrensning af fødevarekategori	Betegnelse
<p>Hvis disse maksimumsgrænser for fedtstoffer og/eller bindevæv overskrides, og alle andre kriterier for definitionen af "kød" er overholdt, skal indholdet af "...kød" følgelig justeres nedad, og ingredienslisten skal, foruden betegnelsen "...kød", omfatte angivelse af fedtindholdet/bindevævsindholdet.</p>	
<p>18. Alle typer produkter, der er omfattet af definitionen af "maskinsepareret kød"</p>	<p>"maskinsepareret kød", hvor det samtidig angives<sup>(3)</sup>, hvilke(n) dyreart(er) det hidrører fra</p>

**DEL C - ANGIVELSE AF VISSE INGREDIENSER VED HJÆLP AF DERES KATEGORIBETEGNELSE, EFTERFULGT AF DERES SPECIFIKKE BETEGNELSE ELLER EF-NUMMER**

Fødevaretilsætningsstoffer og enzymer, undtagen dem, der er angivet i artikel 21, litra b), der henhører under en af de i denne del anførte kategorier, angives ved betegnelsen på denne kategori, efterfulgt af deres specifikke navn eller deres EF-nummer. Hvis en ingrediens henhører under flere kategorier, angives den, der svarer til ingrediensens hovedfunktion i fødevareren. Betegnelsen "modificeret stivelse" skal dog altid, hvis denne ingrediens kan indeholde gluten, suppleres med en oplysning om dens specifikke vegetabiliske oprindelse.

Syre  
Surhedsregulerende middel  
Antiklumpningsmiddel  
Skumdæmpningsmiddel  
Antioxidant  
Fyldemiddel  
Farve  
Emulgator  
Smeltesalt<sup>39</sup>  
Konsistensmiddel  
Smagsforstærker  
Melbehandlingsmiddel  
Geleringsmiddel  
Overfladebehandlingsmiddel  
Fugtighedsbevarende middel  
Modificeret stivelse<sup>40</sup>  
Konserveringsmiddel  
Drivgas  
Hævemiddel  
Stabilisator  
Sødestof  
Fortykningsmiddel

---

<sup>39</sup> Udelukkende for smelteost og produkter fremstillet på basis heraf.

<sup>40</sup> Der kræves ikke angivelse af den specifikke betegnelse eller EF-nummer.

## **DEL D - BETEGNELSE AF AROMAER I INGREDIENSLISTEN**

1. Aromaer betegnes ved enten "aroma(er)" eller ved en mere specifik definition eller en beskrivelse af aromaen.
2. Kinin og koffein anvendt som aroma ved fremstilling eller tilberedning af en fødevare angives ved det specifikke navn i ingredienslisten umiddelbart efter betegnelsen "aroma(er)".
3. Ordet "naturlig" eller andre ord med stort set samme betydning må kun anvendes for aromaer, såfremt den aromagivende bestanddel udelukkende indeholder aromastoffer som defineret i artikel 1, stk. 2, litra b), nr. i), i direktiv 88/388/EØF, og/eller aromapreparater som defineret i artikel 1, stk. 2, litra c), i nævnte direktiv.
4. Hvis aromaens betegnelse indeholder en henvisning til de anvendte stoffers vegetabiliske eller animalske art eller oprindelse, må ordet "naturlig" eller andre ord med stort set samme betydning kun anvendes, såfremt den aromagivende bestanddel udelukkende eller næsten udelukkende er udskilt af den pågældende fødevare eller den pågældende aromakilde gennem egnede fysiske processer, enzymprocesser, mikrobiologiske processer eller almindeligt anvendte tilberedningsprocesser for fødevarer.

## **DEL E – BETEGNELSE AF SAMMENSATTE INGREDIENSER**

1. En sammensat ingrediens kan anføres i ingredienslisten med sin betegnelse, dersom denne er fastsat ved lov eller ved sædvane, og efter sin samlede vægt i produktet, såfremt denne angivelse umiddelbart efterfølges af en opregning af de ingredienser, der indgår i den sammensatte ingrediens.
2. Ingredienslisten over sammensatte ingredienser er ikke obligatorisk:
  - a) når sammensætningen af den sammensatte ingrediens er fastsat i gældende fællesskabsregler, og forudsat at den sammensatte ingrediens udgør mindre end 2 % af færdigvaren; denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse på fødevarerilsætningsstoffer, jf. dog artikel 21, litra a)-d), eller
  - b) for sammensatte ingredienser, som består af krydderi- og/eller krydderurtblandinger, der udgør mindre end 2 % af færdigvaren, undtagen fødevarerilsætningsstoffer, jf. dog artikel 21, litra a)-d), eller
  - c) når den sammensatte ingrediens er en fødevare, for hvilket der i fællesskabsreglerne ikke kræves en ingrediensliste.



## **BILAG VII**

### **MÆNGDEANGIVELSE AF INGREDIENSER**

1. Der kræves ikke mængdeangivelse af ingredienser:
  - a) hvis der er tale om en ingrediens eller en kategori af ingredienser:
    - i) hvis drænede nettovægt er angivet i overensstemmelse med bilag VIII, punkt 5, eller
    - ii) hvis mængde i forvejen obligatorisk skal figurere i mærkningen i medfør af fællesskabsbestemmelser, eller
    - iii) som anvendes i små mængder til aromatisering, eller
    - iv) som, selv om den figurerer i fødevarebetegnelsen, ikke vil være afgørende for forbrugerens valg i markedsføringslandet, fordi variationen i mængde ikke er så væsentlig, at den kendetegner fødevaren eller adskiller den fra lignende fødevarer, eller
  - b) hvis der findes specifikke fællesskabsbestemmelser, der fastlægger en bestemt mængde af en ingrediens eller en kategori af ingredienser, uden at denne skal angives i mærkningen, eller
  - c) i de tilfælde, der er omhandlet i bilag VI, del A, punkt 4 og 5.
2. Artikel 23, stk. 1, litra a) og b), finder ikke anvendelse:
  - a) for ingredienser eller kategorier af ingredienser, der er omfattet af angivelsen "indeholder sødestof(fer)" eller "indeholder sukker og sødestof(fer)", hvis angivelsen ledsager fødevarebetegnelsen som foreskrevet i bilag III, eller
  - b) for tilsatte vitaminer og mineraler, hvis disse stoffer angives i forbindelse med en næringsdeklaration.
3. Mængdeangivelse af en ingrediens eller en kategori af ingredienser:
  - a) udtrykkes i procent svarende til mængden af ingrediensen eller ingredienserne på det tidspunkt, hvor den/de anvendes, og
  - b) Den i stk. 1 nævnte angivelse skal figurere i fødevarebetegnelsen eller i umiddelbar nærhed af denne eller i ingredienslisten i forbindelse med den pågældende ingrediens eller kategori af ingredienser.

4. Uanset punkt 3 gælder dog følgende:

- a) For fødevarer, der har undergået væsketab efter varmebehandling eller lignende behandling, udtrykkes denne mængde som en procentdel, der svarer til mængden af den eller de anvendte ingredienser, beregnet i forhold til færdigvaren, medmindre den pågældende angivne mængde af en ingrediens eller den samlede mængde af alle ingredienser overstiger 100 %, idet mængden i så fald angives med en vægtangivelse for den ingrediens/de ingredienser, der er anvendt ved tilberedningen af 100 g af færdigvaren.
- b) Mængden af flygtige ingredienser angives efter deres vægt i færdigvaren.
- c) Mængden af ingredienser, der anvendes i koncentreret eller tørret form, og som rekonstrueres under fremstillingen, kan angives efter deres vægt før koncentrerings eller tørringen.
- d) Ingredienserne i koncentrerede eller tørrede levnedsmidler, som skal tilsættes vand, kan angives efter det mængdeforhold, hvori de forefindes i det rekonstruerede produkt.

## **BILAG VIII**

### **ANGIVELSE AF NETTOINDHOLD**

1. Angivelse af nettoindhold kan udelades for fødevarer:
  - a) for hvilke der forekommer betydelige tab af rumfang eller masse, og som sælges stykvis eller afvejes i køberens nærværelse, eller
  - b) hvis nettoindhold er under 5 g eller 5 ml; denne bestemmelse gælder dog ikke for krydderier og krydderurter.
2. Dersom fællesskabsbestemmelser eller, såfremt sådanne ikke findes, nationale bestemmelser foreskriver, at et indhold skal angives på en bestemt måde (f.eks. nominelt indhold, minimumsindhold, gennemsnitligt indhold), er dette indhold nettoindholdet i henhold til denne forordning.
3. Såfremt en færdigpakning består af to eller flere færdigpakkede enkeltpakninger indeholdende samme mængde af samme vare, angives nettoindholdet ved at anføre nettoindholdet for hver enkelt pakning og det samlede antal enkeltpakninger. Disse oplysninger er dog ikke obligatoriske, såfremt det samlede antal enkeltpakninger er klart synlige og let tællelige udefra, og såfremt mindst en angivelse af nettoindholdet i hver enkeltpakning er klart synlig udefra.
4. Såfremt en færdigpakning består af to eller flere enkeltpakninger, der ikke betragtes som salgsheder, angives nettoindholdet ved at anføre det samlede nettoindhold og det samlede antal enkeltpakninger.
5. Såfremt en fødevarer i fast form præsenteres i en luge, angives fødevarerens drænedet nettovægt ligeledes.

I henhold til dette punkt forstås ved "luge" de nedenfor anførte produkter, eventuelt blandinger heraf, også når de er frosne eller dybfrosne, såfremt lugen kun er uvæsentlig i forhold til varen hovedbestanddele og derfor ikke er afgørende for købet: vand, vandige opløsninger af salt, saltluge, vandige opløsninger af levnedsmiddelsyrer, eddike, vandige opløsninger af sukker, vandige opløsninger af andre stoffer eller sødestoffer; frugt- eller grøntsagssaft for så vidt angår frugt eller grøntsager.

## **BILAG IX**

### **DATO FOR MINDSTE HOLDBARHED**

1. Datoen for mindste holdbarhed angives som følger:

a) Datoen skal følge efter udtrykket:

- "mindst holdbar til ...", når datoen angiver dagen,
- "mindst holdbar til og med ..." i andre tilfælde.

b) De i litra a) fastsatte angivelser ledsages af:

- enten selve datoen,
- eller en henvisning til det sted på mærkningen, hvor datoen er anført.

Disse oplysninger suppleres om nødvendigt med en anførelse af de opbevaringsforskrifter, som skal overholdes for at sikre den anførte holdbarhed.

c) Datoen består af en ukodet angivelse af dag, måned og år i den nævnte rækkefølge.

Dog er det for fødevarer:

- med en holdbarhed på under 3 måneder tilstrækkeligt at angive dag og måned,
- med en holdbarhed på over 3 måneder, men ikke over 18 måneder, tilstrækkeligt at angive måned og år
- med en holdbarhed på over 18 måneder tilstrækkeligt at angive året.

d) Med forbehold af fællesskabsbestemmelser, der fastsætter andre datoangivelser, kræves der ingen anførelse af datoen for mindste holdbarhed for:

- frisk frugt og friske grøntsager, herunder kartofler, som ikke er skrællet, snittet eller behandlet på lignende måde; denne undtagelse finder ikke anvendelse på spirende frø og lignende produkter såsom skud af bælgfrugter,
- vine, hedvine, mousserende vine, aromatiserede vine og lignende produkter, der er fremstillet af andre frugter end druer, samt drikkevarer, der henhører under KN-kode 22060091, 22060093 og 22060099, og som er fremstillet af druer eller druemost,

- drikkevarer med et alkoholindhold på 10 volumenprocent eller derover,
- ikke-alkoholholdige læskedrikke, frugtsaft, frugtnektar og alkoholholdige drikkevarer med et alkoholindhold på over 1,2 volumenprocent i individuelle beholdere på mere end 5 liter, som skal leveres til storkøkkener,
- bageri- og konditorvarer, der på grund af deres beskaffenhed normalt fortæres inden 24 timer efter fremstillingen,
- eddike,
- kogesalt,
- sukker i fast form,
- konfekturvarer, der næsten udelukkende består af aromatiserende og/eller farvede sukkerarter,
- tyggegummi og lignende tyggeprodukter,
- konsumis i individuelle portioner.

2. Sidste anvendelsesdato angives som følger:

- a) Datoen skal følge efter udtrykket "sidste anvendelsesdato".
- b) De i litra a) fastsatte angivelser ledsages af:

- enten selve datoen,
- eller en henvisning til det sted på mærkningen, hvor datoen er anført.

Efter disse oplysninger skal følge en beskrivelse af de opbevaringsbetingelser, der skal overholdes.

- c) Datoen skal omfatte en angivelse i ukodet form af den pågældende dag, måned og eventuelt det pågældende år i nævnte rækkefølge.

## **BILAG X**

### **ALKOHOLINDHOLD**

Det virkelige alkoholindhold udtrykt i volumen for drikkevarer, der indeholder mere end 1,2 volumenprocent alkohol, angives ved et tal med højst én decimal. Det efterfølges af symbolet "% vol.", og udtrykket "alkohol", evt. forkortet til "alk.", kan sættes foran.

Alkoholindholdet bestemmes ved 20 °C.

De tolerancer ( $\pm$ ), udtrykt i absolutte værdier, som tillades ved angivelsen af alkoholindholdet, er anført i nedenstående skema. De finder anvendelse under hensyn til nøjagtigheden af analysemetoden til bestemmelse af alkoholindholdet.

<b>Drikkevare</b>	<b>Tolerance (<math>\pm</math>)</b>
1. Øl med et alkoholindhold på højst 5,5 % vol.; drikkevarer henhørende under position 22.07 B II i den fælles toldtarif, fremstillet af druer	0,5 % vol.
2. Øl med et alkoholindhold på over 5,5 % vol.; drikkevarer henhørende under position 22.07 B I i den fælles toldtarif, fremstillet af druer; cider, frugtvin og andre lignende gærede drikkevarer, fremstillet af andre frugter end druer, eventuelt perlende eller mousserende; drikkevarer fremstillet af gæret honning	1 % vol.
3. Drikkevarer med indhold af udblødte frugter eller plantedele	1,5 % vol.
4. Andre drikkevarer med et alkoholindhold på over 1,2 % vol.	0,3 % vol.

## **BILAG XI**

### **REFERENCEINDTAG**

#### **DEL A - REFERENCEINDTAG AF VITAMINER OG MINERALER (VOKSNE)**

##### **1. Vitaminer og mineraler, som kan deklarerer, og den anbefalede daglige tilførsel (ADT)**

Vitamin A (µg)	800	Vitamin B12(µg)	1
Vitamin D (µg)	5	Biotin (mg)	0,15
Vitamin E (mg)	10	Pantothensyre (mg)	6
Vitamin C (mg)	60	Calcium (mg)	800
Thiamin (mg)	1,4	Fosfor (mg)	800
Riboflavin (mg)	1,6	Jern (mg)	14
Niacin (mg)	18	Magnesium (mg)	300
Vitamin B6 (mg)	2	Zink (mg)	15
Folacin (µg)	200	Jod (µg)	150

##### **2. Betydelig mængde af vitaminer og mineraler**

Generelt bør et indhold på 15 % af den i punkt anførte anbefalede tilførsel i 100 g eller 100 ml eller pr. pakning, hvis denne kun indeholder en enkelt portion, lægges til grund ved bestemmelsen af, hvad der udgør en "betydelig mængde".

**DEL B - REFERENCEINDTAG AF ENERGI OG VISSE ANDRE NÆRINGSSTOFFER END VITAMINER OG MINERALER (VOKSNE)**

<b>Energi eller næringsstof</b>	<b>Referenceindtag</b>
Energi	8 400 kJ (2 000 kcal)
Fedt i alt	70 g
Mættede fedtsyrer	20 g
Kulhydrat	230 g
Sukkerarter	90 g
Salt	6 g



## **BILAG XII**

### **OMREGNINGSFAKTORER**

#### **OMREGNINGSFAKTORER TIL BEREGNING AF ENERGIVÆRDI**

Den deklarerede energiværdi skal beregnes ved anvendelse af følgende omregningsfaktorer:

— kulhydrat (undtagen polyoler)	4 kcal/g — 17 kJ/g
— polyoler	2,4 kcal/g — 10 kJ/g
— protein	4 kcal/g — 17 kJ/g
— fedt	9 kcal/g — 37 kJ/g
— salatrimtyper	6 kcal/g — 25 kJ/g
— alkohol (ethanol)	7 kcal/g — 29 kJ/g
— organisk syre	3 kcal/g — 13 kJ/g

## **BILAG XIII**

### **MÅLEHEDER OG UDFORMNING AF NÆRINGSDEKLARATION**

#### **DEL A - MÅLEHEDER I NÆRINGSDEKLARATIONEN**

De enheder, der skal benyttes i næringsdeklarationen, er følgende:

— energi	kJ og kcal
— fedt	gram (g)
— kulhydrat	
— kostfibre	
— protein	
— salt	
— vitaminer og mineraler	de enheder, der er anført i bilag XI, del A, punkt 1
— andre stoffer	de enheder, der er relevante for hver af de pågældende stoffer

#### **DEL B - KULHYDRAT- OG FEDTBESTANDELES RÆKKEFØLGE I NÆRINGSDEKLARATIONEN**

1. Når polyoler og/eller stivelse deklarerer, skal følgende rækkefølge anvendes:

kulhydrat	g
heraf:	
— sukkerarter	g
— polyoler	g
— stivelse	g

2. Når mængden og/eller typen af fedtsyrer deklarerer, skal følgende rækkefølge anvendes:

fedt	g
heraf:	
— mættede fedtsyrer	g
— transfedtsyrer	g
— enkeltumættede fedtsyrer	g
— flerumættede fedtsyrer	g

**DEL C - RÆKKEFØLGEN AF ENERGIVÆRDIER OG NÆRINGSSTOFFER I EN NÆRINGSDEKLARATION**

Rækkefølgen af oplysninger om energiværdi og næringsstoffer er følgende:

energi	kJ og kcal
fedt	g
heraf	
— mættede fedtsyrer	g
— transfedtsyrer	g
— enkeltumættede fedtsyrer	g
— flerumættede fedtsyrer	g
kulhydrat	g
heraf	
— sukkerarter	g
— polyoler	g
— stivelse	g
kostfibre	g
protein	g
salt	g
vitaminer og mineraler	de enheder, der er anført i bilag XI, del A, punkt 1

## FINANSIERINGSOVERSIGT TIL FORSLAGET

### 1. FORSLAGETS BETEGNELSE

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fødevarerinformation til forbrugerne.

### 2. ABM/ABB-RAMME

Politikområder og dermed forbundne aktiviteter: Sundhed og forbrugerbeskyttelse - Fødevarer sikkerhed, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed.

### 3. BUDGETPOSTER

#### 3.1. Budgetposternes nummer og tekst (aktionsposter og dermed forbundne poster vedrørende teknisk og administrativ bistand (tidl. B..A-poster)):

Ingen finansielle virkninger.

#### 3.2. Foranstaltningens og de finansielle virkningers varighed:

Ikke tidsbegrænset

#### 3.3. Budgetoplysninger:

Budgetpost	Udgifternes art		Nye	EFTA-bidrag	Bidrag fra ansøgerlandene	Udgiftsområde i de finansielle overslag

#### 4. SAMMENFATNING AF RESSOURCERNE

##### 4.1. Finansielle ressourcer

##### 4.1.1. Sammenfatning af forpligtelsesbevillinger (FB) og betalingsbevillinger (BB)

i mio. EUR (3 decimaler)

Udgiftstype	Punkt		År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n+5 og ff.	I alt
-------------	-------	--	------	-------	-------	-------	-------	------------------	-------

Driftsudgifter<sup>41</sup>

Forpligtelsesbevillinger (FB)	8.1.	a							
Betalingsbevillinger (BB)		b							

Administrative udgifter inden for referencebeløbet<sup>42</sup>

Teknisk og administrativ bistand (IOB)	8.2.4.	c							
--	--------	---	--	--	--	--	--	--	--

SAMLET REFERENCEBELØB

Forpligtelsesbevillinger		a+c							
Betalingsbevillinger		b+c							

Administrative udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet<sup>43</sup>

Personaleressourcer og dermed forbundne udgifter (IOB)	8.2.5.	d							
Administrative udgifter, undtagen udgifter til personaleressourcer og dermed forbundne udgifter, ikke medtaget i referencebeløbet (IOB)	8.2.6.	e							

Samlede anslåede finansielle omkostninger ved foranstaltningen

<sup>41</sup> Udgifter, som ikke henhører under kapitel xx 01 i afsnit xx.

<sup>42</sup> Udgifter inden for artikel xx 01 04 i afsnit xx.

<sup>43</sup> Udgifter inden for kapitel xx 01, som ikke henhører under artikel xx 01 04 eller xx 01 05.

FB I ALT, inkl. udgifter til personaleressourcer		a+c +d +e							
BB I ALT, inkl. udgifter til personaleressourcer		b+c +d +e							

### Samfinansiering

Hvis forslaget indebærer samfinansiering med medlemsstaterne eller med andre organer (oplys hvilke), angives der et skøn i tabellen nedenfor over beløbet for denne samfinansiering (der kan indsættes flere rækker, hvis der forventes samfinansiering med flere organer):

i mio. EUR (3 decimaler)

Samfinansierende organ		År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n+5 og ff.	I alt
.....	f							
FB I ALT, inkl. samfinansiering	a+c +d +e +f							

#### 4.1.2. Forenelighed med den finansielle programmering

- Forslaget er foreneligt med den gældende finansielle programmering.
- Forslaget kræver omprogrammering af det relevante udgiftsområde i de finansielle overslag.
- Forslaget kan kræve anvendelse af bestemmelserne i den interinstitutionelle aftale<sup>44</sup> (dvs. fleksibilitetsinstrumentet eller revision af de finansielle overslag).

<sup>44</sup> Jf. punkt 19 og 24 i den interinstitutionelle aftale.

#### 4.1.3. Finansielle virkninger på indtægtssiden

- Forslaget har ingen indflydelse på indtægterne
- Forslaget har finansielle virkninger - virkningerne for indtægterne er som følger:

i mio. EUR (1 decimal)

		For-ud for foranstaltningen [år n-1]	Efter foranstaltningens iværksættelse					
Budgetpost	Indtægter		[År n]	[n+1]	[n+2]	[n+3]	[n+4]	[n+5] <sup>45</sup>
	a) Indtægter absolutte tal	i						
	b) Ændringer i indtægterne	Δ						

#### 4.2. Personaleressourcer (fuldtidsækvivalenter) (herunder tjenestemænd, midlertidigt ansatte og eksternt personale) – se nærmere under punkt 8.2.1.

Årlige behov	År n	n + 1	n + 2	n + 3	n + 4	n+5 og ff.
Personaleressourcer i alt						

### 5. SÆRLIGE FORHOLD OG MÅL

Baggrunden for forslaget er beskrevet i begrundelsen. I denne del af finansieringsoversigten anføres følgende specifikke supplerende oplysninger:

#### 5.1. Behov, der skal dækkes på kort eller lang sigt

Forslaget til forordning om fødevarerinformation til forbrugerne er en omarbejdning og opdatering af de eksisterende bestemmelser om mærkning af fødevarer, der gælder for fødevarer generelt. Der fastsættes en fleksibel bottom-up-mekanisme, som kan sætte aktørerne i stand til at lave nyskabelser med hensyn til fødevarer mærkning, og som gør, at mærkningsbestemmelserne kan tilpasses til forskellige markeder og forbrugerønsker under konstant forandring.

<sup>45</sup> Indsæt flere kolonner, hvis foranstaltningen varer længere end 6 år.



Bestemmelserne om næringsdeklaration omarbejdes sammen med de generelle bestemmelser om fødevaremærkning. Forslaget indfører obligatorisk næringsdeklaration i det primære synsfelt, og det tillader udvikling af bedste praksis med hensyn til udformning af næringsdeklarationen.

Der er en overgangsperiode på 3 år for anvendelsen af de nye regler.

## **5.2. Merværdien af Fællesskabets engagement og forslaget sammenhæng med andre finansielle instrumenter og eventuel synergi**

## **5.3. Forslagets mål, forventede resultater og øvrige indikatorer set i forbindelse med ABM-rammen**

Reglerne har følgende hovedformål:

- at sætte forbrugerne i stand til at træffe kvalificerede, sikre, sunde og bæredygtige valg,
- at give forbrugerne relevante og nyttige oplysninger, som de har en legitim forventning om,
- at sikre et velfungerende indre marked,
- at fremme et konkurrencedygtigt markedsmiljø.

Under hensyntagen til disse målsætninger afspejler revisionen som helhed følgende specifikke målsætninger:

- at sikre, at der gives oplysninger på en konsekvent og klar måde,
- at beskytte forbrugernes sundhed og imødekomme særlige oplysningsbehov hos forbrugerne,
- at undgå vildledende mærkning,
- at muliggøre nyskabelser i industrien, ved at de får lov til at udnytte mærkningens potentiale til at promovere deres produkter.

Følgende indikatorer vil blive overvåget: medlemsstaternes underretning om nationale ordninger vedrørende fødevareinformation til forbrugerne.

## **5.4. Gennemførelsesmetode (vejledende)**

Angiv nedenfor, hvilken eller hvilke metoder<sup>46</sup> der er valgt til gennemførelse af foranstaltningen.

X Central forvaltning

X Direkte af Kommissionen

---

<sup>46</sup> Hvis der angives flere metoder, gives der en nærmere forklaring i afsnittet "Relevante bemærkninger" i dette punkt.

- Indirekte ved delegation til:
  - Forvaltningsorganer
  - Organer oprettet af Fællesskaberne, jf. artikel 185 i finansforordningen
  - Nationale offentlige organer eller public service-organer
- Fælles eller decentral forvaltning
  - med medlemsstaterne
  - med tredjelande
- Fælles forvaltning med internationale organisationer (angiv nærmere)

Relevante bemærkninger:

## 6. OVERVÅGNING OG EVALUERING

### 6.1. Overvågningssystem

Den overordnede overvågning af lovgivningen om mærkning er omfattet af forordning (EF) nr. 882/2004 om offentlig foderstof- og fødevarerkontrol. Ifølge den forordning skal medlemsstaterne effektivt gennemføre kravene i fødevarerlovgivningen. Kommissionen (Levnedsmiddel- og Veterinærkontoret) kontrollerer, at medlemsstaternes håndhævelse foregår korrekt.

Overvågningen foretages af Kommissionen og medlemsstaterne, f.eks. via rapporter fra medlemsstater, ngo'er og erhvervslivets egenovervågning.

### 6.2. Evaluering

#### 6.2.1. Forudgående evaluering

#### 6.2.2. Forholdsregler efter en midtvejsevaluering eller efterfølgende evaluering (konklusioner, der kan drages af lignende tidligere erfaringer)

#### 6.2.3. Regler for fremtidige evalueringer og deres hyppighed

Kommissionen bør foretage en evaluering af den nye lovgivning 5-7 år efter, at den er trådt i kraft, for at vurdere dens relevans i forhold til aktørernes behov. Evalueringen bør navnlig fokusere på iværksættelsen af de nationale ordninger og deres effektivitet med henblik på at vurdere behovet for fællesskabsbestemmelser om aspekter, der er gennemført ikke-bindende nationale ordninger for.

## 7. FORHOLDSREGLER MOD SVIG

## 8. RESSOURCER

### 8.1. Finansielle omkostninger i forbindelse med forslagets mål

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (3 decimaler)

Beskrivelse af mål, foranstaltninger og output	Type output	Gen. snit. omkostn.	År n		År n+1		År n+2		År n+3		År n+4		År n+5 og ff.		I ALT	
			Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger	Antal output	Samlede omkostninger
OPERATIONELT MÅL NR. 1 <sup>47</sup>																
SAMLEDE OMKOSTNINGER																

<sup>47</sup> Som beskrevet under punkt 5.3.

## 8.2. Administrative udgifter

### 8.2.1. Personaleressourcer - antal og type

Stillings- typer		Personale til forvaltning af foranstaltningen ved brug af eksisterende og/eller yderligere ressourcer (antal stillinger/fuldtidsækvivalenter)					
		År n	År n+1	År n+2	År n+3	År n+4	År n+5
Tjeneste- mænd eller midlertidigt ansatte <sup>48</sup> (XX 01 01)	A*/A D	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
	B*, C*/AS T	1/0,2	1/0,2	1/0,2	1/0,2	1/0,2	1/0,2
Personale <sup>49</sup> , der finansieres over art. XX 01 02							
Andet personale <sup>50</sup> , der finansieres over art. XX 01 04/05							
I ALT		4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7

### 8.2.2. Opgavebeskrivelse

Gennemførelse af forordningen, f.eks. vedtagelse af retningslinjer og gennemførelsesforanstaltninger og forvaltningen af underretninger om nationale foranstaltninger sker på basis af høringer af Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed. Kommissionen bør endvidere fremme udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne indbyrdes og med Kommissionen om nationale ordninger og offentliggøre de nærmere oplysninger om de nationale ordninger samt overvåge overvågningen og anvendelsen af dem.

---

<sup>48</sup> Udgifter, der IKKE er medtaget i referencebeløbet.

<sup>49</sup> Udgifter, der IKKE er medtaget i referencebeløbet.

<sup>50</sup> Udgifter, der er medtaget i referencebeløbet.

### 8.2.3. Kilde til personaleressourcer (vedtægtsomfattede)

(Hvis der er tale om mere end en kilde, angives antal stillinger fra hver kilde)

- Stillinger, der i øjeblikket er afsat til forvaltningen af programmet, og som skal erstattes eller forlænges
- Stillinger, der er forhåndsallokeret i forbindelse med APS/FBF-proceduren for år n
- Stillinger, hvorom der skal ansøges i forbindelse med den næste APS/FBF-procedure
- Stillinger, som skal omfordeles under anvendelse af eksisterende ressourcer inden for den pågældende tjeneste (intern omfordeling)
- Stillinger, der er nødvendige i år n, men ikke forudset i APS/FBF-proceduren for det pågældende år

### ~~8.2.4. Andre administrative udgifter, der er medtaget i referencebeløbet (XX 01 04/05 – udgifter til administrativ forvaltning)~~

i mio. EUR (3 decimaler)

Budgetpost (nummer og betegnelse)	År n	År n+1	År n+2	År n+3	År n+4	År n+5 og ff.	I ALT
1. Teknisk og administrativ bistand (herunder personaleudgifter)							
Forvaltningsorganer <sup>51</sup>							
Anden teknisk og administrativ bistand							
- intern							
- eksternt							
Teknisk og administrativ bistand i alt							

<sup>51</sup> Der skal henvises til den specifikke finansieringsoversigt for det eller de pågældende forvaltningsorganer.

8.2.5. *Udgifter til personaleressourcer og dermed forbundne udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet*

i mio. EUR (3 decimaler)

Arten af personaleressourcer	År n	År n+1	År n+2	År n+3	År n+4	År n+5 og ff.
Tjenestemænd og midlertidigt ansatte (XX 01 01)						
Personale finansieret over artikel XX 01 02 (hjælpeansatte, nationale eksperter, kontraktansatte osv.)  (oplys budgetpost)						
Samlede udgifter til personaleressourcer og dermed forbundne udgifter (IKKE medtaget i referencebeløbet)						

Beregning – tjenestemænd og midlertidigt ansatte

Der henvises om fornødent til punkt 8.2.1.

Beregning – personale, der finansieres over art. XX 01 02

Der henvises om fornødent til punkt 8.2.1.

8.2.6. Andre administrative udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet

i mio. EUR (3 decimaler)

	År n	År n+1	År n+2	År n+3	År n+4	År n+5 og ff.	I ALT
XX 01 02 11 01 – Tjenesterejser							
XX 01 02 11 02 – Møder og konferencer							
XX 01 02 11 03 - Udvalg <sup>52</sup>							
XX 01 02 11 04 – Undersøgelser og høringer							
XX 01 02 11 05 - Informationssystemer							
2. Andre forvaltningsudgifter i alt (XX 01 02 11)							
3. Andre udgifter af administrativ karakter (angiv hvilke, herunder budgetpost)							
Administrative udgifter i alt, undtagen udgifter til personaleressourcer og dermed forbundne udgifter (IKKE medtaget i referencebeløbet)							

Beregning – Andre administrative udgifter, der ikke er medtaget i referencebeløbet

<sup>52</sup>

Oplys, hvilken type udvalg det drejer sig om, og hvilken gruppe det tilhører.